

Atklātības ziņojums 2020

EY Latvija

Saturs

EY Baltics vadošā partnera un EY Baltics revīzijas vadītājas paziņojums.....	3
Par mums.....	5
Juridiskā struktūra, īpašumtiesības un pārvaldība	5
Globālā tīkla organizācija.....	6
Revīzijas ilgspējas kvalitātes nodrošināšana	8
Kvalitātes atbalsta infrastruktūra.....	8
Iedzīvinātas profesionālās vērtības.....	10
Iekšējā kvalitātes kontroles sistēma	11
Klientu uzdevumu pieņemšana un turpināšana.....	12
Revīzijas pakalpojumi	13
Pārbaudes un konsultācijas	15
Rotācija un ilgstoša sadarbība.....	16
Revīzijas kvalitātes pārbaudes	17
Kvalitātes nodrošināšanas ārējās pārbaudes.....	18
Juridisko prasību ievērošana	18
Neatkarības nodrošināšana.....	20
Revidentu tālākizglītība	22
Ieņēmumi un atlīdzība.....	23
Finanšu informācija.....	23
Partneru atalgojums	24
1. pielikums: sabiedriskas nozīmes uzņēmumi	25
EY Latvija revidētie sabiedriskas nozīmes uzņēmumi.....	25
2. pielikums: ES vai EEZ dalībvalstīs par finanšu pārskatu revidentiem apstiprinātās EYG dalībfirmas.....	26

EY Baltics vadošā partnera un EY Baltics revīzijas vadītājas paziņojums

Piedāvājam iepazīties ar 2020. gada atklātības ziņojumu (EY Latvija). Mēs uzskatām, ka mūsu sadarbības partneriem ir jābūt skaidram priekšstatam par to, kā mēs nodrošinām ilgtspējīgu revīzijas kvalitāti, pārvaldām riskus un saglabājam mūsu kā revidentu neatkarību. Mēs augstu vērtējam pastāvīgu dialogu, un šis ziņojums ir viens no veidiem, kā mēs varam iepazīstināt mūsu sadarbības partnerus ar mūsu veikumu katrā no šīm jomām.

Augstas kvalitātes revīzijas nodrošināšana joprojām ir mūsu galvenā prioritāte un ir pamatā mūsu apņēmībai kalpot sabiedrības interesēm. Tā palīdz mums veiksmīgi un atbildīgi paplašināt EY globālo tīklu, vienlaikus īstenojot mūsu mērķi - veidot labāku biznesa pasauli. Revidentiem ir svarīga loma kapitāla tirgu efektīvā funkcionēšanā, nodrošinot procesu caurskatāmību un veicinot investoru uzticēšanos. Uzņēmumi, regulatori un citi biznesa partneri paļaujas uz mums un ir pārliecināti, ka mēs nodrošināsim ikviena darba uzdevuma izpildi izcilā kvalitātē.

Mēs veicam nozīmīgus ieguldījumus darba uzlabošanai nepieciešamajos rīkos; tiek veidotas izcilu savas jomas profesionāļu darba grupas un veicināta uzticēšanās revīzijas darbam.

EY Latvija reputācijas pamatā ir augstas kvalitātes profesionālu revīzijas pakalpojumu sniegšana ikvienam uzņēmumam, kurā mēs veicam revīziju, ievērojot objektivitāti un ētikas prasības.

Mēs pildām Eiropas Savienības Regulā 537/2014 noteiktos uzdevumus pārskatāmības uzlabošanai un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu, kas nosaka, ka Latvijas revidentiem, kas sniedz revīzijas pakalpojumus sabiedriskas nozīmes uzņēmumiem un organizācijām, katru gadu jāpublicē atklātības ziņojums.

2020. gada EY Latvija atklātības ziņojums sagatavots saskaņā ar Regulu un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu un sniedz informāciju par finanšu gadu, kas noslēdzās 2020. gada 30. jūnijā, kā arī par vēlākiem nozīmīgiem notikumiem un apstākļiem. Šajā ziņojumā Jūs varat vairāk uzzināt par mūsu iekšējās kvalitātes kontroles sistēmu, proti, par to, kā mēs iedzīvinām profesionālās vērtības un kā mēs veicam revīzijas, kā arī par mūsu veikto pārbaužu un konsultāciju procedūrām, mūsu pieeju revīzijas kvalitātes pārbaudēm un neatkarības nodrošināšanu mūsu praksē, kā arī par COVID-19 pandēmijas ietekmi uz mūsu darbu.

EY Latvija galveno uzmanību velta revīzijas kvalitātes uzlabošanai un mūsu neatkarības uzturēšanai, ņemot vērā dažādus faktorus, tajā skaitā gan ārējo, gan iekšējo pārbaužu rezultātus. Pastāvīgai revīzijas kvalitātes paaugstināšanai mums regulāri jāpārskata darbā izmantotās pieejas un metodes, un mēs to darām,

izvērtējot revīzijas pārbaudes gaitā izdarītos novērojumus un veicot atbilstošus pasākumus tālāku uzlabojumu īstenošanai.

Mūsu kapitāla tirgos vēl nekad nav bijusi vajadzība pēc uzticēšanās un pašāvības uz finanšu pārskatiem, un šajā ziņā revidentu darbs ir ārkārtīgi nozīmīgs.

Mēs aicinām visus mūsu sadarbības partnerus, tajā skaitā investorus, revīzijas komiteju locekļus un regulatorus, arī turpmāk sadarboties ar mums gan mūsu stratēģijas ietvaros, gan saistībā ar jebkuriem šajā ziņojumā minētajiem jautājumiem.

Jonas Akelis

EY Baltic vadošais partneris

Diāna Krišjāne

SIA "Ernst & Young Baltic"

Valdes priekšsēdētāja

EY Baltic revīzijas vadītāja

EY mērķis: labākas biznesa pasaules izveide

EY ir apņēmies piedalīties labākas biznesa pasaules veidošanā. EY darbinieku sniegtie vērtējumi un kvalitatīvie pakalpojumi vairo uzticību kapitāla tirgiem un ekonomikas attīstībai visā pasaulē. EY revidenti kalpo sabiedrības interesēm, veicot augstas kvalitātes revīzijas, ievērojot neatkarības, godprātības, objektivitātes un profesionālās skepses principus. Tādējādi EY organizācija sniedz būtisku ieguldījumu labākas biznesa pasaules izveidei gan EY darbiniekiem, gan klientiem un sabiedrībai kopumā.

Par mums

Juridiskā struktūra, ģeogrāfiskā sadalība un pārvaldība

SIA „Ernst & Young Baltic” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas ir reģistrēta Latvijā kā zvērinātu revidentu komercsabiedrība un ir Ernst & Young Global Limited, AK reģistrēta sabiedrība ar dalībnieku galvojumu apmērā ierobežotu atbildību (EYG). Šajā ziņojumā mēs sevi dēvējam par „EY Latvija” vai „mēs”, „mūsu”, „mums”. EY apzīmē visu EYG organizāciju pasaules tīklu.

EY Latvija pieder Ernst & Young Europe SCRL (sīkāka informācija tālāk sadaļā „EY Europe SCRL”) un Baltic Network OU, sabiedrībai ar ierobežotu atbildību, kas saņēmusi licenci revīzijas veikšanai Igaunijā. Ernst & Young Europe pieder vairāk par 90% Baltic Network OU pamatkapitāla. Pārējā Baltic Network OU pamatkapitāla daļa pieder 19 EY Baltic partneriem. Sīkāka informācija par EY Latvija īpašniekiem pieejama Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas uzturētajā revīzijas uzņēmumu reģistrā, kas atrodams tās tīmekļa vietnē: www.lzra.lv.

EY Latvija birojam nav filiāļu vai meitas uzņēmumu, un tā adrese ir Muižas iela 1A, Rīga, LV-1010, Latvija.

EY Latvija pārvaldības institūcijas ir:

- ▶ kopsapulce - augstākā institūcija;
- ▶ Uzņēmuma valde - koleģiāla pārvaldības institūcija; valdi ievēlē kopsapulce uz nenoteiktu laiku, un tajā ietilpst 2 (divi) valdes locekļi; valde no sava vidus ieceļ valdes priekšsēdētāju;

EYG dalībfirmas ir sadalītas pa trim ģeogrāfiskajām zonām: Amerika, Āzijas un Klusā okeāna zona un Eiropas, Tuvo Austrumu, Indijas un Āfrikas (EMEIA) zona. Minētās zonas pašas sadalītas reģionos, kuros ietilpst dalībfirmas.

Sīkāka informācija par EY Latvija pārvaldības institūcijām pieejama Latvijas Uzņēmumu reģistrā, un atrodama tā tīmekļa vietnē: www.ur.gov.lv.

EY Latvija ietilpst EMEIA zonā, kurā strādā EYG dalībfirmas no 97 Eiropas, Tuvo Austrumu, Indijas un Āfrikas. EMEIA zonā, kurā ir 10 reģionu. EY Latvija ietilpst Centrālās, Austrumu un Dienvidēiropas (CESA) reģionā.

Ernst & Young (EMEIA) Limited (EMEIA Limited) ir Lielbritānijā reģistrēta sabiedrība ar dalībnieku galvojumu apmērā ierobežotu atbildību. EYG ir Ernst & Young tīkla centrālais uzņēmums, kas koordinē dalībfirmas un to savstarpējo sadarbību, taču nekontrolē tās. EMEIA Limited ir EYG dalībfirma, tā neveic nekādu finanšu darbību un nesniedz nekādus profesionālos pakalpojumus.

Katrs reģions ievēlē Reģionālo partneru forumu (*Regional Partner Forum*) (RPF), kura pārstāvji sniedz konsultācijas un nodrošina apspriežu forumu reģionālajiem vadītājiem. Partneris, kurš ievēlēts par RPF prezidējo partneri, pārstāv reģionu arī Globālajā pārvaldības padomē (*Global Governance Council*) (skatīt 6. lpp.).

Eiropā izveidots holdinga uzņēmums EY Europe SCRL (EY Europe). EY Europe ir ierobežotas atbildības kooperatīvā sabiedrība (SCRL jeb CVBA), kas atrodas Beļģijā. Tas ir revīzijas uzņēmums, kas reģistrēts *Institut des Reviseurs d'Entreprises* (IRE-IBR) Beļģijā, taču revīzijas neveic un nesniedz nekādus profesionālos pakalpojumus.

Tik lielā mērā, kādā to pieļauj vietējie tiesību akti un regulējumi, EY Europe ir ieguvis vai plāno iegūt kontroli pār EYG dalībfirmām Eiropas valstīs. EY Europe ir EYG dalībfirma. 2019. gada 27. martā EY Europe ieguva balsstiesības EY Latvija.

EY Europe valdē ir septiņi vecākie partneri no EYG dalībfirmām Eiropā. Valde ir tiesīga lemt un ir atbildīga par stratēģijas īstenošanu un pārvaldību.

Globālā tīkla organizācija

EY ir viens no līderiem pasaules revīzijas, nodokļu konsultāciju, darījumu un uzņēmējdarbības konsultāciju jomā. EY pasaules organizācijas ietvaros vairāk nekā 150 valstīs strādājošo skaits pārsniedz 298 000 cilvēku, kurus vieno apņemšanās veidot labāku biznesa pasauli un kopīgas vērtības un nelokāma apņemšanās nodrošināt augstu pakalpojumu kvalitāti. Šodienas globālajā tirgū EY integrētā pieeja ir īpaši svarīga, veicot augstas kvalitātes starptautisko uzņēmumu revīziju, kas var ietvert darbu gandrīz visās pasaules valstīs.

Šī integrētā pieeja ļauj EY dalībfirmām attīstīt un izmantot plašās un dziļās zināšanas un pieredzi, kas nepieciešama šādu daudzveidīgu un sarežģītu revīziju veikšanai.

EYG koordinē dalībfirmas un veicina to sadarbību. EYG nesniedz pakalpojumus, bet viens no tā uzdevumiem ir nodrošināt, ka dalībfirmas visā pasaulē sniedz konsekventus un augstas kvalitātes pakalpojumus. Katra dalībfirma ir atsevišķa juridiska persona. Šo uzņēmumu kā EYG dalībfirmu pienākumus un atbildību regulē EYG noteikumi un dažādi citi līgumi.

Globālās organizācijas struktūra un tās galvenās institūcijas gadā aprakstītas tālāk tekstā. Šī organizatoriskā struktūra atspoguļo EY kā vienotu globālu organizāciju ar kopīgu stratēģiju.

Tajā pašā laikā šis tīkls attiecīgo zonu ietvaros darbojas arī reģionālā līmenī. Šis darbības modelis ļauj lielāku uzmanību pievērst reģioniem, līdz ar to dalībfirmas var veidot ciešāku sadarbību ar saviem klientiem un citiem

biznesa partneriem katrā valstī, vairāk ņemot vērā vietējās vajadzības.

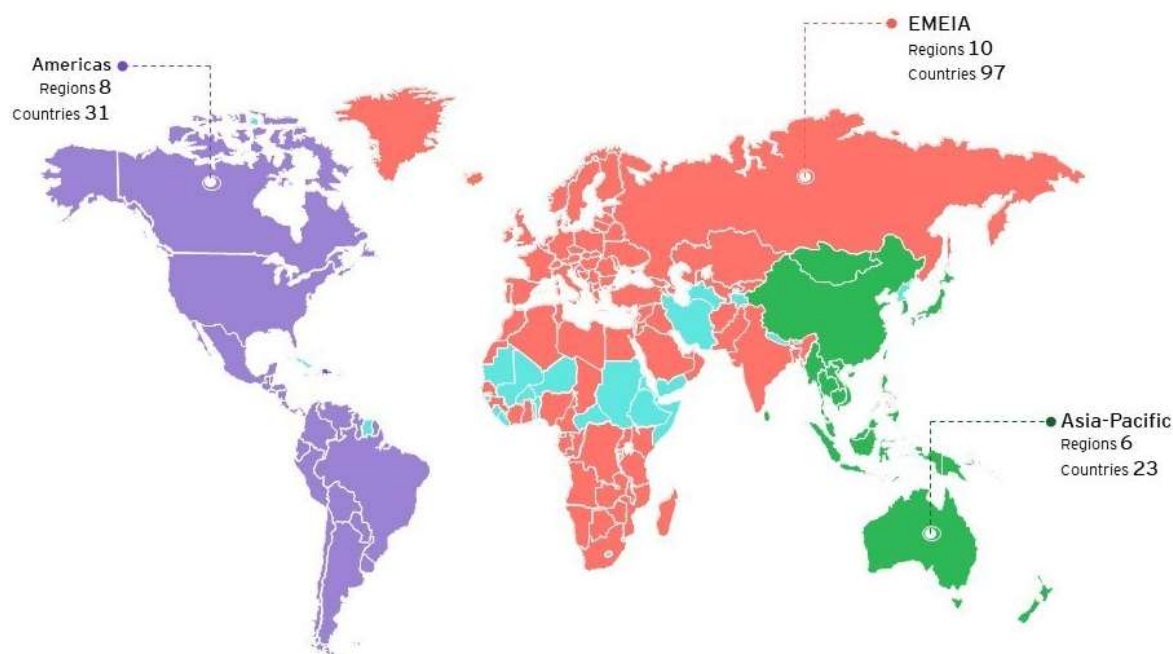
Globālā pārvaldības padome

Globālā pārvaldības padome (GPP) ir EY globālās organizācijas galvenā pārraudzības institūcija. Tās sastāvā ir viens vai vairāki pārstāvji no katra reģiona, pārējo dalībfirmu partneri kā savu uzņēmumu pārstāvji un līdz sešiem neatkarīgiem direktoriem bez izpildpilnvarām (NDBIP). Reģionālos pārstāvjus, kuri neieņem vadošus amatus, ievēlē citi to RPF uz trīs gadu termiņu ar tiesībām tikt pārvēlēti uz vēl vienu termiņu. GPP konsultē EYG dažādos politikas un stratēģijas jautājumos, kā arī par dažādiem sabiedrības interešu aspektiem, kas saistīti ar to pieņemtajiem lēmumiem. Pēc GV ieteikuma GPP atsevišķos gadījumos apstiprina lēmumus, kas pieņemti noteiktos jautājumos, kas varētu ietekmēt EY.

Neatkarīgie direktori bez izpildpilnvarām

Tiek iecelti ne vairāk kā seši neatkarīgie direktori bez izpildpilnvarām (NDBIP), kuri paši nestrādā EY. NDBIP ir gan publiskā, gan privātā sektora augstākā līmeņa vadītāji, kuri pārstāv dažādus ģeogrāfiskos reģionus un kuriem ir atšķirīga profesionālā pieredze. Viņi sniedz mūsu globālajai organizācijai un GPP nozīmīgu devumu, daloties gan ar saviem dažādajiem viedokļiem, gan dziļajām zināšanām. NDBIP veido GPP Sabiedrisko lietu apakškomitejas (SLAK) vairākumu. SLAK risina jautājumus, kas skar plašākas sabiedrības intereses, tajā skaitā sabiedrības intereses lēmumu pieņemšanas procesā, jautājumus, kas radušies saistībā ar politikām un procedūrām, kas piemērojamas ziņošanai par pārkāpumiem, kā arī uztur dialogu ar

■ Figures are as of 1 July 2020

ieinteresētajām personām, iesaistot tās diskusijās par kvalitātes un risku pārvaldību. NDBIP nominē īpaša komiteja.

Globālā vadība

Globālā vadība (GV) apvieno EY funkciju, pakalpojumu un ģeogrāfisko zonu vadības pārstāvjus. 2020. gada 1. jūlijā tās darbu vada EYG priekšsēdētājs un izpilddirektors, un tajā ietilpst globālie vadošie partneri, kas atbild par klientu apkalpošanu un biznesa attīstību, zonālie vadošie partneri (*Area Managing Partners*); globālo funkcionālo dienestu vadītāji – globālie vadošie partneri, kas atbild par personālu; vadītāji, kuri katrs atbild par kādu no globālajiem pakalpojumu virzieniem – Revīzijas un konsultāciju pakalpojumiem (iepriekš – Revīzijas pakalpojumiem), Stratēģijas un darījumu konsultāciju pakalpojumiem (iepriekš – Darījumu konsultāciju), Nodokļu konsultācijām un Darījumu konsultāciju pakalpojumiem (DKP), kā arī rotācijas kārtībā noteiktas vienas EYG dalībfirmas partneris.

Globālajā vadībā ietilpst arī Globālās tirgus komitejas priekšsēdētāja vietnieks (*Global Vice Chair of Markets*), Globālās pārmaiņu ieviešanas komitejas priekšsēdētāja vietnieks (*Global Vice Chair of Transformation*), galvenais klientu tehnoloģiju speciālists (*Chief Client Technology Officer*), Globālo pārskatu komitejas (*Global Accounts Committee*) priekšsēdētājs un Jauno tirgu komitejas (*Emerging Markets Committee*) priekšsēdētājs, kā arī jauno tirgu pārstāvis.

GV un GPP apstiprina EYG priekšsēdētāja un izpilddirektora amata kandidātus un ratificē globālo vadošo partneru iecelšanu amatā. GV apstiprina arī EYG priekšsēdētāja vietniekus. GPP ratificē jebkura EYG priekšsēdētāja vietnieka iecelšanu, kurš ir GV loceklis.

GV uzdevums ir veicināt globālo mērķu sasniegšanu, kā arī izstrādāt, apstiprināt un atkarībā no apstākļiem ieviest:

- globālās stratēģijas plānus;
- dalībfirmās piemērojamus vienus standartus, metodoloģijas un politikas;
- ar darbiniekiem saistītas iniciatīvas, tajā skaitā kritērijus un procesus, kas piemērojami partneru pieņemšanai, novērtēšanai, attīstībai, atalgojumam un pensionēšanai;
- kvalitātes uzlabošanas un aizsardzības programmas;
- priekšlikumus saistībā ar regulējuma jautājumiem un valsts politiku;
- politikas un pamatnostādnes saistībā ar starptautisko klientu apkalpošanu, uzņēmējdarbības attīstību, tirgiem un zīmolu izstrādi;
- EY attīstības fondus un investīciju prioritātes;
- EYG gada pārskatus un budžetus;
- GPP rekomendācijas.

GV ir tiesības arī risināt starp dalībfirmām radušās domstarpības.

GV komitejas

GV komiteju darbu vada GV locekļi, un šajās komitejās darbojas pārstāvji no visas organizācijas. Globālās vadības komitejas sagatavo ieteikumus GV. Papildus Globālajai revīzijas komitejai darbojas, piemēram, Revīzijas pakalpojumu un konsultāciju, Nodokļu, Stratēģijas un darījumu konsultāciju pakalpojumu, Globālo tirgu un investīciju, Globālo pārskatu, Jaunattīstības tirgu, Talantu un Risku pārvaldības komiteja.

Globālā prakses grupa

Šajā grupā strādā GV un GV komiteju pārstāvji, kā arī reģionu un sektoru vadītāji. Globālās prakses grupas uzdevums ir nodrošināt vienotu izpratni par EY stratēģiskajiem mērķiem un konsekventu šo mērķu īstenošanu visā organizācijā.

EYG dalībfirmas

Saskaņā ar EYG regulējumu dalībfirmas apņemas nodrošināt EY mērķu izpildi, piemēram, sniegt konsekventus un augstas kvalitātes pakalpojumus visā pasaulē. Tālab dalībfirmas apņemas ieviest globālās stratēģijas un plānus un nodrošināt pakalpojumu sniegšanas iespējas noteiktajā apjomā. Dalībfirmām jāievēro kopīgie standarti, metodoloģijas un politikas, tajā skaitā standarti un politikas, kas attiecas uz revīzijas metodoloģiju, kvalitātes un riska pārvaldību, neatkarību, zināšanu apmaiņu, cilvēku resursiem un tehnoloģijām.

Taču vispirms EYG dalībfirmas apņemas veikt savus profesionālos pienākumus saskaņā ar piemērojamajiem profesionālajiem un ētikas standartiem, kā arī ievērojot visas piemērojamās tiesību aktu prasības. Šī apņemšanās pildīt savus pienākumus godprātīgi un vienmēr un visur rīkoties pareizi pamatota EY Globālās pārvaldības padomes Uzvedības kodeksā un EY vērtībās (skatīt 10. lpp.).

Papildus EYG regulējumu pieņemšanai dalībfirmas noslēdz vairākas citas vienošanās par dažādiem aspektiem, kas saistīti ar to dalību EY organizācijā, piemēram, par tiesībām un pienākumu izmantot EY vārdu, kā arī par zināšanu un pieredzes apmaiņu un koplietošanu.

Dalībfirmās tiek veiktas pārbaudes, lai izvērtētu, kā tās pilda EYG prasības un ievēro globālo politiku tādos jautājumos kā neatkarības nodrošināšana, kvalitātes un risku pārvaldība, revīzijas metodoloģija, uzņēmējdarbība un cilvēkresursi. Dalībfirmas, kas nespēj izpildīt noteiktās kvalitātes un citas EYG dalības prasības, var tikt izslēgtas no EY globālās organizācijas.

Revīzijas ilgtspējīgas kvalitātes nodrošināšana

Kvalitātes atbalsta infrastruktūra

Kvalitātes nodrošināšana visās darbības jomās

NextWave ir EY globālā stratēģija, kuras mērķis ir nodrošināt klientiem un sabiedrībai kopumā ilgtermiņa vērtību. *NextWave* no jauna apliecina EY mērķus, centienus un stratēģiju. EY mērķis, proti, veidot labāku biznesa pasauli, turpina iedvesmot EY darbiniekus ne tikai sniegt klientiem nepieciešamos pakalpojumus, bet arī izmantot mūsu zināšanas, prasmes un pieredzi, lai nodrošinātu atbalstu sabiedrībai, kurā tie dzīvo un strādā. Mūsu sniegtie vērtējumi un augstās kvalitātes pakalpojumi palīdz vairo uzticību kapitāla tirgiem un ekonomikas attīstībai visā pasaulē.

Augstas kvalitātes revīzijas un pastāvīga mūsu darba pilnveidošana ir galvenie faktori, kas nodrošina labākas biznesa pasaules izeides iespējamību. Lai sasniegtu šo mērķi, mēs pieņemam darbā, apmācām un paturam vislabākos speciālistus, ieviešam jauninājumus, veicinām vienkāršošanu un rūpīgi sekojam līdzi tam, ko darām. Galvenā prioritāte ir darbs sabiedrības interesēs, kas tiek īstenots, sniedzot augstas kvalitātes revīzijas pakalpojumus visā pasaulē. Lai izstrādātu mūsdienīgus rīkus un celtu EY speciālistu kvalifikāciju, tiek veikti ievērojami ieguldījumi. EY revīzijas darba grupas izmanto jaunākās IT tehnoloģijas, ko nodrošina 600 milj. ASV dolāru lielle ieguldījumi pašās jaunākajās tehnoloģijās.

EYG dalībfirmas un to darbības virzienu struktūrvienības ir atbildīgas par kvalitatīvu darba uzdevumu izpildi. EY dalībfirmu darbības virzienu struktūrvienības atbild par pabeigto darba uzdevumu kvalitātes pārbaudi veikšanu un kvalitātes nodrošināšanu darba uzdevumu izpildes laikā. Tas palīdz nodrošināt darba atbilstību profesionālajiem standartiem un visām EY politikām.

Globālās organizācijas priekšsēdētāja vietnieks revīzijas jautājumos koordinē dalībfirmu darbību jautājumos, kas skar EY revīzijas pakalpojumu sniegšanas politiku un procedūru ievērošanu.

Profesionālā prakse

Globālās organizācijas priekšsēdētāja vietnieks profesionālās prakses jautājumos jeb Globālās

profesionālās prakses direktors (PPD) pakļaujas EYG priekšsēdētāja vietniekam revīzijas jautājumos, lai izstrādātu globālas revīzijas kvalitātes kontroles politikas un procedūras. Visi zonu PPD pakļaujas globālās PPD un attiecīgajam zonas revīzijas vadītājam. Šāda kārtība palīdz nodrošināt lielāku pārliecību par revīzijas kvalitātes un konsultāciju procesa kontroles objektivitāti.

Globālās PPD arī vada un uzrauga Globālās profesionālās prakses darba grupu, proti, globālu speciālistu tīklu, kuri sniedz tehniskas konsultācijas grāmatvedības, revīzijas un finanšu pārskatu jautājumos un īsteno dažādu prakses kontroles un risku pārvaldības pasākumus.

The Global PPD oversees the development of the EY Globālās PPD uzrauga EY Globālās revīzijas metodoloģijas (EY GAM) izstrādi un ar to saistītās tehnoloģijas, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem profesionālajiem standartiem un regulējumu prasībām. Globālā profesionālās prakses grupa uzrauga arī vadlīniju izstrādes, apmācības un uzraudzības programmas un procesus, kurus izmanto dalībfirmu speciālisti, lai nodrošinātu konsekventu un efektīvu revīzijas darbu. Globālo, zonālo un reģionālo profesionālo prakšu direktori, kā arī speciālisti, ar kuriem viņi sadarbojas katrā dalībfirmā, labi pārzina EY darbiniekus, klientus un procesus, un ar viņiem ir viegli sazināties. lai saņemtu revīzijas darba grupām nepieciešamās konsultācijas.

Globālās profesionālās prakses grupai bieži tiek nodrošināti papildu resursi, tajā skaitā darbinieki, kuri specializējušies šādās jomās:

- iekšējās kontroles ziņojumi un ar EY revīzijas metodoloģiju saistīti aspekti;
- konkrētu nozaru un sektoru grāmatvedības, revīzijas un risku jautājumi;
- jautājumi, kas saistīti ar konkrētiem notikumiem, tajā skaitā ar iedzīvotāju un politiskiem nemieriem, valsts parādiem un ar tiem saistītu grāmatvedības uzskaiti, finanšu pārskatiem, kā arī informācijas sniegšanas prasībām;
- vispārīgi darba uzdevumu jautājumi un efektīva sadarbība ar revīzijas komisijām.

Risku pārvaldība

Risku pārvaldības komiteja (RPK) visas organizācijas mērogā pārbauda veiktās darbības un pasākumus, kuru mērķis ir palīdzēt EY speciālistiem nodrošināt

atbilstību globālajām un vietējām prasībām, kā sniegt atbalstu tieši ar klientiem strādājošām darba grupām, lai tās varētu saviem klientiem nodrošināt augstas kvalitātes un izcila līmeņa pakalpojumus. Par augstas kvalitātes pakalpojumu nodrošināšanu un ar kvalitāti saistīto risku pārvaldību atbild dalībfirmas un to departamenti, kas atbild par attiecīgajām jomām.

Cita starpā Globālās riska pārvaldības vadītājs palīdz pārraudzīt šo un citu risku identificēšanu un pārvaldību, kā arī citu risku pārvaldību visā organizācijā plašākas Uzņēmumu risku pārvaldības sistēmas ietvaros.

Dalībfirmu partneriem uzticēts vadīt risku pārvaldības pasākumus (kuru īstenošanā viņiem palīdz citi darbinieki un speciālisti), tajā skaitā koordinēt šos pasākumus ar darbības jomām. Globālās organizācijas riska pārvaldības vadītājs atbild arī par visā pasaulē vienotām risku pārvaldības īstenošanas prioritātēm, kā arī par riska vadību organizācijā.

Par šīm prioritātēm tiek informētas visas dalībfirmas, izmantojot Uzņēmumu riska pārvaldības (URM) programmu.

2020. gadā, kad pasauli satricināja COVID-19 pandēmija, nācās saskarties ar jaunām grūtībām. Tas prasīja koordinētu rīcību visā EY organizācijā, aktivizējot Globālo krīzes pārvarēšanas programmu (GKPP). Tika ietekmēts ikviens biznesa aspekts ikvienā pasaules vietā. Par GKPP īstenošanu atbild Globālās organizācijas riska pārvaldības vadītājs, un šajā procesā regulāri un pastāvīgi tiek iesaistīti EY augstākā līmeņa vadītāji. GKPP ir plaša programma, kas regulāri tiek pārskatīta. Tā ietver globālajā līmenī izstrādātus plānus, kas tiek nodoti izpildei visiem reģioniem.

Globālā konfidencialitātes politika

Konfidencialās informācijas aizsardzība ir EYG dalībfirmu ikdienas darba pamatā. Intelektuālā kapitāla un jebkādas citas jutīgas un ierobežotas lietošanas informācijas aizsardzība noteikta Globālajā Ētikas kodeksā, kurā noteikti skaidri uzvedības principi, kas jāievēro visiem EY darbiniekiem. Globālā konfidencialitātes politika vēl vairāk nostiprina šādu informācijas aizsardzības pieeju un atspoguļo pastāvīgi mainīgos ierobežojumus attiecībā uz datu izmantošanu. Šī politika sniedz lielāku skaidrību EY darbiniekiem un plašākas norādes, tajā skaitā galvenos principus, kas jāievēro attiecībā uz interešu konfliktu, personas datu privātumu un datu saglabāšanu. Pārējās šīs pieejas komponentes ir:

- ▶ Pamatnostādnes darbam ar sociālajiem medijiem
- ▶ Informācijas apstrādes prasības

EY speciālistiem ir arī pienākums ziņot par jebkādu rīcību, ko var uzskatīt par piemērojamo likumu vai noteikumu, piemērojamo standartu vai EY Globālā uzvedības kodeksa pārkāpumu, kā to nosaka Globālā politika attiecībā uz ziņošanu par krāpšanas gadījumiem, nelikumīgu rīcību un citiem tiesību aktu un

EY Uzvedības kodeksa pārkāpumiem. Tas attiecas arī uz konfidencialās informācijas neatļautu vai neatbilstošu izpaušanu.

Globālajā Personas datu aizsardzības politikā ietverti EY Globālajā uzvedības kodeksā noteiktās prasības personiskās informācijas konfidencialitātes ievērošanai un aizsardzībai saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem un profesionālajiem standartiem. Šī politika atjaunināta atbilstoši EU Vispārīgās datu aizsardzības direktīvas (VDAD) prasībām.

Kiberdrošība

Jebkuras organizācijas darba sastāvdaļa ir arī ar būtiskiem un sarežģītiem kiberuzbrukumiem saistītu risku pārvaldība. Lai gan neviena sistēma nav pasargāta no kiberuzbrukumiem, EY Latvija dara visu iespējamo, lai tā klientu dati būtu drošībā un aizsargāti. EY pieeja kiberaizsardzībai ir proaktīva un ietver dažādu tehnoloģiju un procesu īstenošanu kiberdrošības risku pārvaldībai un mazināšanai globālā mērogā. EY informācijas drošības un datu aizsardzības programmas, kas atbilst nozares praksei un piemērojamo tiesību aktu prasībām, ir izstrādātas, lai nepieļautu neautorizētu piekļuvi sistēmām un datiem. Speciāli izveidota kiberdrošības speciālistu darba grupa pastāvīgi uzrauga un aizsargā EY sistēmas.

Papildus tehniskajām un procesu kontrolēm visiem EY darbiniekiem rakstiski jāapliecina EY Globālajā Uzvedības kodeksā ietverto principu izpratne un apņemšanās tos ievērot. Regulāri jāorganizē drošības jautājumiem veltītas mācības. Izstrādātas un ieviestas dažādas politikas, kurās noteikti piesardzības principi, kas jāievēro darbā ar tehnoloģijām un datiem, tajā skaitā, bet ne tikai, Globālā informācijas drošības politika, kā arī globālā politika attiecībā uz tehnoloģiju pieļaujamo izmantošanu. EY kiberdrošības politikās un procedūrās uzsvērta savlaicīgas komunikācijas nozīme. EY darbinieki regulāri saņem atgādinājumus par viņu pienākumiem saistībā ar minētajām politikām un vispārēju informāciju par drošības ievērošanas praksi.

Revīzijas kvalitātes kontroles programmas komponentes

Tālāk mēs iepazīstināsim ar EY Latvija īstenotās revīzijas kvalitātes kontroles programmas galvenajām komponentēm:

- ▶ iedzīvinātas profesionālās vērtības;
- ▶ iekšējās kvalitātes kontroles sistēma;
- ▶ klientu uzdevumu pieņemšana un sadarbības turpināšana;
- ▶ revīzijas veikšana;
- ▶ pārbaude un konsultācijas;
- ▶ rotācija un ilgstoša sadarbība;
- ▶ revīzijas kvalitātes pārbaudes;
- ▶ iekšējā un ārējā atbildība;
- ▶ tiesību aktu prasību ievērošana.

Iedzīvinātas profesionālās vērtības

Ilgspējīga revīzijas kvalitāte

Kvalitāte ir mūsu darba pamatā un galvenais faktors, kas nodrošina EY spēju radīt kapitāla tirgu uzticību mūsu sniegtajiem pakalpojumiem. Tas atspoguļots arī Ilgtspējīgas revīzijas kvalitātes programmā (*Sustainable Audit Quality (SAQ) programme*), kas joprojām ir EY revīzijas prakses augstākā prioritāte.

SAQ programmas ietvaros izveidota spēcīga pārvaldības struktūra, kas ļauj katrai dalībfirmā veikt augstas kvalitātes revīzijas. Tā darbojas vietējā līmenī, taču koordinēta un pārraudzīta tiek globāli. Vārds „ilgtspējīga” tiek lietots, lai parādītu, ka SAQ nav kāda vienreizēja īstermiņa iniciatīva, bet gan nepārtraukts kvalitātes uzlabošanas process.

SAQ programmas pamatā ir seši pīlāri: augstākās vadības attieksme, talantīgi darbinieki, vienkāršošana un inovācijas, revīzijas tehnoloģija un digitālais, iespēju palielināšanas un kvalitātes atbalsts, kā arī pārskatatbildība. Visi šie pīlāri pakļauti vienam pamatprincipam - kalpošanai sabiedrības interesēm.

Pateicoties SAQ programmai, panākts būtisks progress. EY dalībfirmu iekšējo un ārējo pārbaudžu rezultāti visā pasaulē uzlabojas, un, sniedzot savus pakalpojumus, mēs darbojamies arvien saskaņotāk. Mēs esam ieviesuši pasaules līmeņa rīkus, kas paaugstina mūsu revīziju kvalitāti un vērtību, tajā skaitā tiešsaistes revīzijas platformu *EY Canvas*, analītikas platformu *EY Helix* un pētniecības platforma *EY Atlas*.

Galvenais EY Canvas elements ir „My EY” (iepriekš zināms kā EY Canvas Klientu portāls), kas ļauj darba grupām sazināties ar klientiem, kā arī apstiprināt revidentu informācijas pieprasījumus un pieprasītās informācijas saņemšanu. *EY Canvas* ļauj arī izmantot Projektu posmu pārvaldības funkcionalitāti (*Milestones project management program*), kas palīdz revīzijas darba grupām sekot līdzi darba izpildei un veicina vadības iesaisti. Visbeidzot, Canvas ietvaros veiktie projektu vadības uzlabojumi ļauj revīzijas darba grupām galveno uzmanību pievērst tieši revīzijas uzdevumu izpildei.

Izmantojot kopā *Milestones*, *My EY* un projektu vadības rīkus, darba grupas var daudz efektīvāk veikt revīzijas uzdevumus ar pienācīgu skepsi un zinātkāri. Tādējādi tiek uzlabota revīzijas kvalitāte kopumā.

SAQ programmas ietvaros īstenotās iniciatīvas: jauna pieeja uzņēmuma iekšējo kontroļu un procesu ilustratīvai attēlošanai; *Personal Workload Tool*, darbinieku noslodzes izvērtēšanas rīks, ar kura palīdzību tiek izvērtēti darbinieka pienākumi un tas, vai ir pietiekams laiks augstas kvalitātes revīziju veikšanai; *Purpose-Led Outcome Thinking (PLOT)*, sistēma, kuras

uzmanības centrā ir rīcība, kas nodrošina augstas kvalitātes revīzijas; un *Key Findings Review*, kas palīdz labāk sagatavot EY revīzijas darba grupas.

Kvalitātes paaugstināšanas līderu (*Quality Enablement Leaders (QEL)*) tīkls, Globālā revīzijas kvalitātes komiteja (*Global Audit Quality Committee*) un Kultūras un uzvedības darba grupa (*Culture and Behaviors Taskforce*) palīdz mums veikt un izvērtēt pirmcēloņu analīzi un saprast, kā mūsu iniciatīvas palīdz nodrošināt kvalitatīvu rezultātu un veicināt atbilstošāku uzvedību un uz pastāvīgiem uzlabojumiem vērstu domāšanu.

Revīzijas kvalitāte ir jāizprot visiem darba grupas locekļiem, kuriem tā jānodrošina vietējā līmenī. SAQ programma ir būtiska visu mūsu mērķu un ambīciju sasniegšanai, un katrs reģionālais un zonālais vadītājs ir atbildīgs par šo mērķu sasniegšanas pārraudzību.

SAQ infrastruktūra infrastruktūra parāda, ka revīzijas kvalitāte ir vissvarīgākais faktors mūsu lēmumu pieņemšanas procesā un galvenais rādītājs, kas liecina par mūsu profesionālo reputāciju.

Augstākās vadības attieksme

„Pareizo toni uzdod” EY Latvija augstākā vadība, savā uzvedībā un rīcībā paužot EY apņemšanos veidot labāku biznesa pasauli. Lai gan augstākās vadības attieksme ir ļoti svarīga, mūsu darbinieki arī saprot, ka kvalitatīvs darbs un profesionāla atbildība ir nesaraucjami saistīti ar viņu ikdienas darbu un ka arī viņi paši ir līderi gan savās darba grupās, gan kolektīvos. Mūsu rīcība un attieksme ir tā, kas pauž mūsu kopīgās vērtības, kas iedvesmo mūsu cilvēkus un palīdz viņiem pieņemt pareizus lēmumus un atbilstoši rīkoties, kā arī mūsu apņemšanos nodrošināt augstu kvalitāti.

EY nostāja pret biznesa ētiku un godprātību ir izklāstīta EY Globālajā Uzvedības kodeksā un citās politikās un ir sniegto konsultāciju kultūras, apmācības programmu un uzņēmuma iekšējās saziņas pamatā. Augstākās vadības pārstāvji regulāri pauž savu viedokli par to, cik svarīgi ir veikt savu darbu augstā kvalitātē un ievērot visus profesionālos standartus un politikas un ņemt priekšzīmi no labākajiem piemēriem. Turklāt EY izvērtē sniegto profesionālo pakalpojumu kvalitāti, un šāds novērtējums ir galvenais kritērijs speciālistu darba izvērtējumam un labāko darbinieku apbalvošanai.

EY stingri atbalsta sadarbību, īpaši uzsverot konsultāciju nepieciešamību sarežģītas vai subjektīvam vērtējumam pakļautas uzskaites gadījumos, kā arī revīzijas, ziņošanas, tiesību aktu piemērošanas un neatkarības nodrošināšanas jautājumos. Mēs uzskatām, ka ir svarīgi noteikt, vai darba grupa un klients ir pareizi ievērojis konsultācijās saņemtos padomus, un mēs vienmēr to īpaši uzsveram, ja nepieciešams.

EY Latvija vienmēr ir stingri ievērojis, ka neviens klients nedrīkst būt svarīgāks par mūsu profesionālo reputāciju – gan EY Latvija reputāciju kopumā, gan katra mūsu speciālista reputāciju.

Uzvedības kodekss

Mēs veicinām visu mūsu speciālistu godprātīgu attieksmi pret darbu. EY Globālajā uzvedības kodeksā iekļauts skaidri definēts principu kopums, kas mums jāievēro savā darbībā un korporatīvajā uzvedībā. Uzvedības kodekss jāievēro visiem EY darbiniekiem. EY Globālais uzvedības kodeksā iekļauti pieci galvenie principi:

- savstarpēja sadarbība;
- sadarbība ar klientiem un citām personām;
- profesionāla godprātība;
- objektivitāte un neatkarība;
- datu, informācijas un intelektuārā kapitāla aizsardzība.

Mēs ticamies radīt vidi, kas mudina darbiniekus rīkoties atbildīgi, tajā skaitā ziņot par nepareizu rīcību, nebaudoties no sekām. Šādu vidi mums palīdz veidot procedūras, kas tiek izmantotas EY Globālā uzvedības kodeksa ievērošanas uzraudzībā, kā arī nepārtraukta komunikācija ar darbiniekiem.

EY *Ethics* uzticības tālrunis ļauj EY darbiniekiem, klientiem un citām pie organizācijas nepiederošām personām konfidenciali ziņot par iespējamu neētisku vai nepiedienīgu uzvedību vai profesionālo standartu pārkāpumiem, vai darbībām, kas kādā citādā veidā neatbilstu EY kopīgajām vērtībām vai Globālajam ētikas kodeksam. Globālā līmenī strādājošais uzticības tālrunis pieder ārējai organizācijai, kas nodrošina konfidencialu un, ja tie to vēlas, anonīmu ziņošanu, izmantojot uzticības tālruni.

Kad EY *Ethics* uzticības tālruni tiek saņemts ziņojums (to var izdarīt gan pa tālruni, gan izmantojot internetu), tas ātri tiek izskatīts. Atkarībā no ziņojuma satura tā izskatīšanā tiek iesaistīti atbilstoši riska pārvaldības, cilvēkresursu, juridiskās vai citu jomu speciālisti. Tāda pati procedūra tiek piemērota attiecībā uz jautājumiem, par kuriem ziņots, neizmantojot EY *Ethics* uzticības tālruni.

Mūsu vērtības:

Godprātība, cieņa un spēja strādāt komandā

Enerģija, entuziasms un drosme uzņemties atbildību

Spēja veidot attiecības, kuru pamatā ir pareiza rīcība

Iekšējā kvalitātes kontroles sistēma

Struktūra

EY Latvija ir ieguvis labu reputāciju, sniedzot augstas kvalitātes profesionālus revīzijas pakalpojumus, ievērojot neatkarību, objektivitāti un ētikas principus. Tieši šī reputācija ir galvenā mūsu kā neatkarīgu revidentu panākumu atslēga. Mēs pastāvīgi veicam ieguldījumus jaunās iniciatīvās, lai uzlabotu objektivitāti, neatkarību un profesionālo piesardzību, kas ir augstas kvalitātes revīzijas pamatpazīmes.

EY Latvija revidentu uzdevums ir sniegt pārlicību, ka to uzņēmumu finanšu pārskatos, kurus mēs esam revidējuši, atspoguļota patiesa informācija. Lai sniegtu revīzijas pakalpojumus, mēs veidojam profesionālas darba grupas, kuru dalībniekiem ir plaša pieredze dažādās nozarēs un pakalpojumu veidos. Mēs pastāvīgi pilnveidojam savus kvalitātes un risku pārvaldības procesus, lai uzlabotu klientiem sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Mēs apzināmies, ka vēl nekad mūsu revīzijas pakalpojumu kvalitāte nav bijusi tik nozīmīga kā šodienas apstākļos, kam raksturīga arvien plašāka globalizācija, strauja kapitāla kustība un tehnoloģiju izmaiņu ietekme. *NextWave* ietvaros mēs turpinām veikt būtiskus ieguldījumus, lai attīstītu un uzturētu mūsu revīzijas metodoloģiju, rīkus un citus resursus, tādējādi paaugstinot pakalpojumu kvalitāti.

Tirgus un biznesa partneri pieprasa ne tikai augstas kvalitātes revīzijas, bet arī revīzijas pakalpojumu sniegšanas efektivitātes un lietderības paaugstināšanu. Papildus jau minētajiem pasākumiem EY turpina meklēt veidus, kā paaugstināt savas revīzijas metodoloģijas un procesu efektivitāti, tajā pašā laikā uzlabojot revīzijas kvalitāti.

Mēs strādājam, lai konstatētu, kurās jomās mūsu revīzijas kvalitāte vēl neatbilst EY un ieinteresēto personu, tajā skaitā neatkarīgu revīzijas regulatoru, gaidītajai kvalitātei. Mēs cenšamies mācīties no ārējo un iekšējo pārbažu rezultātiem un identificēt nepietiekamas kvalitātes cēloņus, lai nepārtraukti

uzlabotu revīzijas kvalitāti, un mēs uzskatām, ka ir svarīgi veikt efektīvus un atbilstošus kvalitātes uzlabošanas pasākumus.

Kvalitātes kontroles sistēmas efektivitāte

EY ir izstrādājis un ieviesis visaptverošas globālas revīzijas kvalitātes kontroles politikas un praksi. Šīs politikas un prakse atbilst Starptautiskās revīzijas un apliecinājuma uzdevumu standartu padomes (IAASB) izdotā Starptautiskā revīzijas darba kvalitātes kontroles standarta prasībām. EY Latvija ir pieņēmis šīs globālās politikas un procedūras un nepieciešamības gadījumā papildinājis tās, lai nodrošinātu atbilstību vietējiem likumiem un profesionālajām vadlīnijām un risinātu specifiskus uzņēmējdarbības jautājumus.

Mēs pildām arī EY Revīzijas kvalitātes pārbaudes (AQR) programmu un izvērtējam, vai mūsu revīzijas kvalitātes kontroles sistēma darbojusies pietiekami efektīvi, lai sniegtu pamatotu pārliecību par to, ka EY Latvija un mūsu darbinieki ievēro piemērojamās profesionālās un EY standartus un regulējuma prasības.

EY Latvija izvērtē AQR programmas un ārējo pārbaudžu rezultātus un iepazīstina ar tiem savus darbiniekus, lai nodrošinātu pamatu nepārtrauktiem revīzijas kvalitātes uzlabojumiem atbilstoši visaugstākajām profesionālajām prasībām.

Par kvalitātes paaugstināšanu ir atbildīga Globālā vadība. Līdz ar to tā pārbauda mūsu iekšējās AQR programmas un ārējās regulatoru veiktās pārbaudes, kā arī visas nozīmīgākās darbības, lai noteiktu jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi.

Pēdējie AQR programmas ietvaros veikto pārbaudžu rezultāti kopā ar informāciju, kas saņemta no neatkarīgiem revīzijas regulatoriem, ļauj EY Latvija secināt, ka mūsu kontroles sistēmas ir pienācīgi izveidotas un strādā pietiekami efektīvi.

Kontroles sistēmas atjauninājums - ISQM 1

2020. gada septembrī SRASP apstiprināja kvalitātes vadības standartu, kurā ietvertas būtiskas izmaiņas attiecībā uz profesionālo revīzijas uzņēmumu veikto kvalitātes kontroli. 1. Starptautiskais kvalitātes vadības standarts (1. SKVS) aizstās šobrīd spēkā esošo 1. Starptautisko kvalitātes kontroles standartu (1. SKKS) un ievieš proaktīvāku un uz risku izvērtējumu balstītu pieeju. 1. SKVS stāsies spēkā 2022. gada decembrī, taču saskaņā ar procedūra tas vēl jāapstiprina Sabiedrības interešu uzraudzības padomei.

Saskaņā ar 1. SKVS uzņēmumiem jāizstrādā, jāievieš, jāuzrauga un jāizvērtē kopējā kvalitātes vadības sistēma (KVS), kas nodrošina, ka uzņēmums izpilda visas kvalitātes prasības.

Standartā iekļautas stingrākas prasības revīzijas uzņēmumu pārvaldībai, vadībai un kultūrai. Tajā

paredzēts arī risku izvērtējuma process, kura gaitā tiek izvērtēti visi riski, kas saistās ar kvalitātes mērķu sasniegšanu, kā arī identificētas kontroles šo risku mazināšanai. Standarts paredz arī plašāku KVS uzraudzību, lai izvērtētu tās efektivitāti un noteiktu trūkumus, kuru novēršanai jāveic atbilstoši pasākumi.

KVS pilnveidošanai jau ir veikti daudzi pasākumi. Efektīva KVS ir EY kvalitātes uzlabošanas iniciatīvu pamatā un galvenais faktors kvalitātes un darbības efektivitātes nodrošināšanai. EY mērķis ir ieviest KVS, kas konsekventi tiek izmantota visā dalībfirmu tīklā. Tas ir īpaši svarīgi globālajā ekonomikā, kur daudzās revīzijas tiek iesaistītas arī citas EY dalībfirmas. Globālā mērogā konsekventi izmantota KVS palīdz nodrošināt revīzijas kvalitāti un konsekventu tās izpildi.

Lai gan standarts stāsies spēkā tikai 2022. gada decembrī, EY Latvija ir sākusi darbu pie jaunā standarta ieviešanas līdz ar EY Kvalitātes vadības sistēmas pārveides programmu. Mūsu sākotnēji veiktie pasākumi:

- ▶ to funkciju un pakalpojumu virzienu identificēšana, uz kuriem attiecas 1. SKVS;
- ▶ programmas pārvaldības struktūras izveide, kas būtu atbildīga par 1. SKVS atbilstošas kvalitātes vadības sistēmas izstrādi un ieviešanu un kurā darbotos dažādu funkciju un darbības virzienu pārstāvji;
- ▶ kvalitātes risku identificēšana un izvērtēšana un kontroļu dokumentēšana saskaņā ar tīkla ietvaros noteikto pieeju;
- ▶ tīkla resursu un prasību identificēšana; šo resursu izmantošanas vai prasību ieviešanas attiecībā uz atsevišķu valstu KVS noskaidrošana;
- ▶ kontroles sistēmas uzlabojumu identificēšana un esošo kontroļu atbilstības jaunajam standartam pārbaude.

Mēs uzskatām, ka 1. SKVS prasības var palīdzēt uzlabot kvalitāti gan uzņēmuma, gan atsevišķu revīzijas uzdevumu ietvaros, jo efektīva kvalitātes vadības sistēma ir noteicošais faktors pastāvīgas revīzijas kvalitātes nodrošināšanai.

Klientu uzdevumu pieņemšana un turpināšana

EY politika

EY Globālā klientu un darba uzdevumu pieņemšanas politika nosaka principus, kas dalībfirmām jāievēro, nosakot, vai pieņemt klientu vai jaunu uzdevumu vai turpināt attiecības ar jau esošu klientu. Šo principu ievērošana ir būtiska kvalitātes uzturēšanai, risku pārvaldei, mūsu darbinieku aizsardzībai un regulējuma prasību izpildei. Politikas mērķi ir:

- ▶ ieviest stingru procedūru lēmumu pieņemšanai saistībā ar klientu vai uzdevumu pieņemšanu/turpināšanu;
- ▶ ievērot visas piemērojamās neatkarības nodrošināšanas prasības;

- ▶ identificēt un atbilstoši novērst jebkādas interešu konfliktus;
- ▶ identificēt un noraidīt klientus vai darba uzdevumus, kuri saistīti ar pārāk lielu risku;
- ▶ pieprasīt konsultācijas ar attiecīgiem speciālistiem, lai identificētu papildu riska pārvaldības procedūras īpaši augsta riska faktoru gadījumā;
- ▶ ievērot visas juridiskās, tiesību aktu un profesionālās prasības.

Turklāt EY Globālā interešu konfliktu novēršanas politikā noteikti globālie standarti iespējamo interešu konflikta kategoriju izvērtēšanai, kā arī iespējamo interešu konfliktu identificēšanas process. Šī politika ietver arī pamatnostādnes minētajā procesā identificēto iespējamo interešu konfliktu iespējami ātrākai un efektīvākai atrisināšanai un novēršanai, piemērojot atbilstošus aizsargpasākumus. Šādi pasākumi var paredzēt, piemēram, prasību iegūt klientu piekrišanu tam, ka pakalpojumi tiek sniegti kādai citai pusei, ja varētu pastāvēt interešu konflikts, izveidot atsevišķas darba grupas, lai sniegtu pakalpojumus divām vai vairākām pusēm, izveidot „Ķīnas mūri” starp darba grupām vai atteikties no uzdevuma izpildes, lai novērstu identificēto interešu konfliktu.

EY Globālā interešu konfliktu novēršanas politikā un saistītajās vadlīnijās ņemts vērā tas, ka darba uzdevumi kļūst arvien sarežģītāki, kā arī nepieciešamība pēc ātras un precīzas klientu prasību izpildes. Atjauninātā versija atbilst arī jaunākajiem Starptautisko grāmatvežu ētikas standartu padomes (IESBA) izdotajiem standartiem.

Politikas ieviešana praksē

Mēs izmantojam EY Klientu un darba uzdevumu pieņemšanas procesu (*EY Process for Acceptance of Clients and Engagements*) (PACE), kas ir internetā bāzēta sistēma efektīvai klientu uzdevumu pieņemšanas un turpināšanas koordinēšanai saskaņā ar globālajām, pakalpojumu virzienu un dalībfirmas politikām. PACE soli pa solim iepazīstina lietotājus ar pieņemšanas un turpināšanas prasībām un nodrošina piekļuvi resursiem un informāciju, kas nepieciešama, lai izvērtētu gan biznesa iespējas, gan riskus.

Šī procesa ietvaros mēs rūpīgi izskatām nākamā klienta vai darba uzdevuma riska profila izvērtējumu un vairāku padziļinātās izpētes procedūru rezultātus. Pirms jauna uzdevuma vai klienta pieņemšanas mēs nosakām, vai mēs varam tam veltīt pietiekamus resursus, lai sniegtu augstas kvalitātes pakalpojumus, īpaši ļoti tehniskās jomās, un ka pakalpojumi, kurus uzņēmums vēlas saņemt, atbilst mūsu sniegto pakalpojumu klāstam un principiem. Apstiprināšanas process ir stingri reglamentēts, un neviens jauns biržā kotēta uzņēmuma revīzijas uzdevums nevar tikt pieņemts bez mūsu reģionālā vai vietējā PPD apstiprinājuma.

Ik gadu tiek izvērtētas esošo klientu un darba uzdevumu turpināšanas iespējas. Šī procesa ietvaros mēs izskatām mūsu pakalpojumus un iespējas turpināt sniegt kvalitatīvus pakalpojumus un apliecinām, ka klientiem, kuriem sniedzam savus pakalpojumus, un EY Latvija ir vienota attieksme pret finanšu pārskatu kvalitāti un caurskatāmību. Revīzijas departamenta vadība ik gadu pārskata mūsu attiecības ar revīzijas klientiem, lai noteiktu šo klientu revīzijas uzdevumu turpināšanas atbilstīgumu.

Šādas pārbaudes rezultātā var tikt noteikts, ka atsevišķiem revīzijas uzdevumiem revīzijas laikā jāpiemēro papildu uzraudzības procedūras (stingra uzraudzība) un ka sadarbība ar atsevišķiem revīzijas klientiem jāpārtrauc. Tāpat kā klientu uzdevumu pieņemšanas procesā arī klientu uzdevumu turpināšanās procesā tiek iesaistīts mūsu reģionālās profesionālās prakses direktors, ar kuru jāsaskaņo lēmumi par attiecīgo pakalpojumu sniegšanas turpināšanu.

Pieņemot lēmumus par klientu un darba uzdevumu pieņemšanu vai turpināšanu, jāņem vērā darba grupas veiktais novērtējums attiecībā uz to, vai uzņēmuma vadība var izdarīt spiedienu uz mums, pieprasot piemērot neatbilstošus uzskaites, revīzijas un ziņošanas principus, kas varētu pasliktināt revīzijas kvalitāti. Apsvērumi un secinājumi par vadības godrātību ir būtisks faktors lēmumu par klientu uzdevumu pieņemšanu un turpināšanu procesā.

Revīzijas pakalpojumi

EY veicis ievērojamus ieguldījumus metodoloģijas un rīku pilnveidošanā, lai nodrošinātu augstas kvalitātes revīzijas. Šādi ieguldījumi atspoguļo stingro apņemšanos palielināt uzticēšanos mūsu pakalpojumiem kapitāla tirgos un ekonomikās visā pasaulē.

Revīzijas metodoloģija

EY GAM sniedz globālas pamatnostādnes augstas kvalitātes revīzijas pakalpojumu sniegšanai, konsekventi piemērojot lēmumu pieņemšanas, spriedumu un revīzijas procedūras visos revīzijas uzdevumos neatkarīgi no to apmēra. EY GAM prasa arī ievērot atbilstošās ētiskās prasības, tajā skaitā nodrošināt neatkarību no mūsu revidētā uzņēmuma. EY GAM pamatā ir risku novērtēšana un, ja nepieciešams, šo risku novērtējumu pārskatīšana un mainīšana, kā arī šo novērtējumu izmantošana, lai noteiktu revīzijas procedūru raksturu, laiku un apjomu. Metodoloģijā arī uzsvērts, ka, veicot revīzijas procedūras, jāpiemēro pienācīga profesionālā piesardzība. EY GAM izstrādāta, pamatojoties uz Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS), un Latvijā papildināta atbilstoši vietējo tiesību aktu un regulatora prasībām.

Izmantojot tiešsaistes rīku EY Atlas, revidentam ir pieejama EY GAM versija, kas strukturēta pa tēmām un

kas izstrādāta, lai revīzijas stratēģijas ietvaros galvenā uzmanība tiktu pievērsta finanšu pārskatu riskiem un atbilstošu revīzijas procedūru izstrādei un īstenošanai šo risku novēršanai. EY GAM sastāv no šādām divām galvenajām komponentēm: 1) prasības un pamatnostādnes un 2) atbalsta formas un piemēri. Prasības un pamatnostādnes atspoguļo gan revīzijas standartus, gan EY politikas. Formas un piemēri ietver labākās prakses piemērus un palīdz veikt un dokumentēt revīzijas procedūras

EY GAM var „profilēt” jeb pielāgot, lai sniegtu atbilstošas prasības un pamatnostādnes atkarībā no revidējamā uzņēmuma. Piemēram, ir profili biržās kotētiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kas netiek uzskatīti par sarežģītiem.

Pēc veiksmīgā pilotprojekta 2019. gadā EY GAM tika atjaunināta, iekļaujot tajā revīzijā piemērojamo *data-first* pieeju (pieeja, kuras ietvaros vispirms tiek apkopoti visi pieejamie dati), proti, *Digital GAM*. Izmantojot EY Helix analizatorus, ar jaunām prasībām un pamatnostādnēm papildinātās revīzijas procedūras palīdz EY dalībfirmām veikt tām uzticētās revīzijas. EY revīzijas pieejas ietvaros uzņēmuma sistēmās pieejamie finanšu un nefinanšu datu tiek apvienoti ar datiem no plašiem informācijas avotiem, ļaujot EY revidentiem iegūt pietiekamus un atbilstošu revīzijas pierādījumus. Apzinot visas datu kopas un piemērojot profesionālo skepsi, EY revidenti var papildus pārbaudīt vadības sniegtos apliecinājumus, tādējādi nodrošinot augstāku revīzijas kvalitāti.

Veikti arī citi uzlabojumi, lai varētu ņemt vērā jaunus standartus, kā arī revīzijas laikā radušās problēmas un jautājumus, tās piemērošanā gūto pieredzi un ārējo un iekšējo pārbažu rezultātus. Nesen EY GAM tika atjaunināta atbilstoši SRS Nr. 540 „Grāmatvedības aplēšu, tostarp patiesās vērtības aplēšu un saistīto skaidrojumu, revīzija” (pārskatītā versija), kas ir spēkā attiecībā uz revīzijas periodiem, kas sākas 2019. gada 15. decembrī vai vēlāk, kā arī izdotas jauno prasību ieviešanas pamatnostādnes.

Mēs sekojam notikumiem un apstākļiem un laikus sniedzam informāciju par revīzijas plānošanu un gaitu, pievēršot uzmanību pārbažu laikā konstatētajām problēmām, kā arī citiem jautājumiem, kas varētu interesēt mūsu vietējo revīzijas regulatoru (vai regulatorus) un Starptautisko neatkarīgo revīzijas regulatoru forumu (*International Forum of Independent Audit Regulators* (IFIAR)). Saistībā ar COVID-19 pandēmijas ietekmi uz pasaules ekonomiku izdotas pamatnostādnes to grāmatvedības uzskaites un finanšu pārskatu sagatavošanas jautājumu risināšanai, ar kuriem nākas saskarties EY revidējamajiem uzņēmumiem, kā arī apsvērumi, kas jāņem vērā, veicot revīzijas pašreizējos apstākļos.

Tehnoloģija

Revīzijas darba grupas izmanto daudzus tehnoloģiskus palīgriekstus, lai atvieglotu saskaņā ar EY GAM veicamo darbu un tā dokumentēšanu.

Revīzija tiek veikta, izmantojot globālo revīzijas platformu EY Canvas, kas ļauj mums nodrošināt augstas kvalitātes revīzijas pakalpojumus. EY Canvas izstrādāta, izmantojot vismodernāko tīmekļa aplikāciju tehnoloģiju. EY Canvas ļauj mums nodrošināt datu drošību un pielāgot savu programmatūru grāmatvedības profesionālajā un tiesiskajā vidē notiekošajām izmaiņām.

Izmantojot profila jautājumus, revīzijas darba uzdevums EY Canvas tiek automātiski konfigurēts ar informāciju, kas attiecas uz uzņēmuma kotēšanas kritērijiem un nozari. Tas palīdz pielāgot un atjaunināt revīzijas plānus un nodrošina tiešu saikni ar mūsu revīzijas pamatnostādnēm, profesionālajiem standartiem un dokumentācijas veidnēm. EY Canvas izstrādāta, izmantojot jaunu un skaidru dizainu un lietotāju saskarni, kas ļauj darba grupai vizualizēt riskus un saistību ar mūsu plānotajiem darba rezultātiem, kā arī galvenajās jomās veikto darbu. Tā nodrošina arī saikni starp mūsu revīzijas darba grupām, ļaujot tām apmainīties ar informāciju par biroja iekšējiem riskiem un instrukcijām; tādējādi galvenā revīzijas darba grupa var vadīt koncerna revīzijas darbu un uzraudzīt tā izpildi.

EY Canvas ietver *My EY Klientu* portālu, kas palīdz darba grupām sazināties ar klientiem un paātrina klientu pieprasījumu izpildi. EY Canvas integrētās mobilās aplikācijas palīdz mūsu darbiniekiem viņu revīzijas darbā; piemēram, revīzijas statusa uzraudzībā, revīzijas pierādījumu drošā iegūšanā un inventarizācijas novērošanā.

Revīzijas darba grupas dažādos revīzijas posmos izmanto arī citas lietojumprogrammas, datu analīzes rīkus un formas, kuru uzdevums ir palīdzēt veikt revīzijas procedūras, izdarīt un dokumentēt revīzijas secinājumus un veikt analīzi. EY Canvas ietvaros izstrādāts un globālā mērogā ieviests lietotņu kopums *EY Smart Automation*, lai EY revidenti varētu veikt revīzijas procedūras, izmantojot iespējas, ko piedāvā digitālās tehnoloģijas.

Digital GAM un datu analītika

Datu analīze EY ir kļuvusi par neatņemamu revīzijas sastāvdaļu. Datu izmantošana un analīze nav nekādas papildu procedūras vai vizualizācijas līdzekļi. Datu analīzes ietvaros tiek aplūkoti lielas uzņēmuma datu kopas, kuru revīzijā tiek piemērota mūsu visā pasaulē konsekventi izmantotā tehnoloģija (EY Helix) un metodoloģija (EY GAM).

EY Helix ir revīzijās izmantojamo datu analizatoru bibliotēka. Šie datu analizatori maina revīzijas gaitu, jo var tikt analizētas lielākas revidējamo datu kopas un identificēti šajos datos iepriekš nepamanīti modeļi un tendences, turklāt tie palīdz mums organizēt revīzijas darbu, pievēršot uzmanību attiecīgajiem jautājumiem. Datu analīze ļauj mums arī iegūt labāku priekšstatu, pilnīgāku informāciju un dziļāku izpratni par darījumiem un riska jomām.

EY izmanto datu analizatorus, lai analizētu mūsu revidēto uzņēmumu biznesa ciklus. Šo datu analizatoru izmantošanu mums atvieglo revīzijas programmas, kuru pamatā ir analītiskie dati.

Izmantojot EY Helix datu analizatoru bibliotēku, mūsu darba grupas var uzlabot savu revīzijas risku novērtējumu, kas ļauj veikt paaugstināta riska darījumu revīziju un palīdz mūsu speciālistiem uzdot labākus jautājumus par revīzijas novērojumiem, kā arī novērtēt revīzijas rezultātus.

EY Atlas ir globāla tehnoloģiju platforma, kas ļauj mūsu revidentiem iepazīties ar grāmatvedības un revīzijas jomas jaunumiem, tajā skaitā ar ārējiem standartiem, EY interpretācijām, kā arī ar jaunākajām idejām un labāko pieredzi.

Revīzijas darba grupu izveide

EY Latvija politikas nosaka, ka katru gadu Revīzijas departamenta vadība un profesionālās prakses reģionālais direktors (PPD) veic partneru darba pārbaudes. Tas tiek darīts, cita starpā, lai pārliecinātos, ka speciālisti, kuri vada biržās kotēto uzņēmumu un citu sabiedriskas nozīmes struktūru revīzijas, ir pietiekami kompetenti, piemēram, tiem ir atbilstošas zināšanas, prasmes un spējas pildīt tiem uzticētos darba uzdevumus, un ka tiek ievēroti piemērojamie revidentu rotācijas regulējumi.

Arī speciālistu iekļaušana revīzijas darba grupās tiek veikta saskaņā ar mūsu Revīzijas departamenta vadības norādījumiem. Iekļaujot darbiniekus kādā revīzijas darba grupā, tiek ņemti vērā šādi faktori: darba uzdevuma apjoms un sarežģītība, specifiskas zināšanas par attiecīgo nozari un atbilstoša pieredze, darba izpildes termiņi, darba nepārtrauktība un iespējas īstenot apmācību darbavietā. Sarežģītāku darba uzdevumu gadījumā tiek ņemts vērā, vai revīzijas darba grupa nav jāpapildina ar speciālistiem, kuriem ir nepieciešamās specifiskās vai papildu zināšanas vai pieredze.

Daudzās situācijās revīzijas darba grupai veikt revīzijas procedūras un iegūt atbilstošus revīzijas pierādījumus palīdz arī citi iekšējie speciālisti. Mēs izmantojam šo speciālistu palīdzību situācijās, kurās nepieciešamas īpašas prasmes vai zināšanas, piemēram, tādās jomās kā nodokļi, krāpniecisku darbību atklāšana, informācijas sistēmas, aktīvu vērtēšana un aktuāranalīze.

Krāpniecisku darbību atklāšana

Lai nodrošinātu darba kvalitāti, EY izstrādāta politika pastāvīgai kvalitātes uzlabošanai. Šīs politikas ietvaros ieviestas jaunas riska pārvaldības un revīzijas procedūras un prasības attiecībā uz krāpnieciskām darbībām, tajā skaitā:

- ▶ palielināt moderno tehnoloģiju pielietojumu:
 - ▶ piemērojot datu analītiku krāpšanas pārbaudēs;
 - ▶ uzlabojot risku novērtējumu un paplašinot revīzijas tvērumu, vairāk izmantojot ārējos datus un informāciju, piemēram sociālos medijus;
 - ▶ visos iespējamajos gadījumos izmantojot elektroniskos revīzijas pierādījumus apstiprinājumus, laikus saskaņojot revidētā uzņēmuma uzskaites datus ar bankas sniegtu informāciju;
- ▶ nodrošināt visiem revidentiem ikgadējas mācības krāpšanas gadījumu atklāšanas jautājumos.

Pārbaudes un konsultācijas

Revīzijas darba pārbaudes

EY politikās iekļautas prasības savlaicīgai un tiešai vadošo speciālistu līdzdalībai, kā arī veiktā darba pārbaudes līmenim. Revīzijas darba grupas locekļi, kas atbild par darba pārraudzību, veic detalizētu revīzijas dokumentācijas pārbaudi, lai pārliecinātos par to pareizību un pilnīgumu. Vecākie revīzijas projektu vadītāji un revīzijas partneri veic otrā līmeņa pārbaudi, lai pārliecinātos, ka revīzijas darbs kopumā veikts atbilstoši prasībām. Ja nepieciešams, nodokļu speciālists, pamatojoties uz veikto risku izvērtējumu, pārbauda svarīgus nodokļu un citus attiecīgos darba dokumentus. Biržās kotēto un dažu citu uzņēmumu gadījumā nozīmīgas uzskaites jomas, finanšu pārskatu sagatavošanu un revīzijas darbu pārbauda neatkarīgs partneris (kā definēts tālāk tekstā). Neatkarīgais partneris pārbauda arī mūsu revidēto uzņēmumu finanšu pārskatus un mūsu revidentu ziņojumu par šiem pārskatiem.

Revīzijas darba pārbaudes raksturs, termiņš un apjoms ir atkarīgs no daudziem faktoriem, tajā skaitā no:

- ▶ pārbaudāmā objekta riska, būtiskuma, subjektivitātes un sarežģītības;
- ▶ revīzijas dokumentāciju sagatavojušā darba grupas locekļa spējām un pieredzes;
- ▶ pārbaudītāja tiešās līdzdalības revīzijas darbā pakāpes;
- ▶ izmantoto konsultāciju apjoma.

Mūsu politikās noteikti arī katra revīzijas darba grupas locekļa pienākumi un atbildība, kā arī prasības viņu darba un secinājumu dokumentēšanai.

Konsultācijas

EY konsultāciju sniegšanas politikas izstrādātas, pamatojoties uz sadarbības kultūru, proti, revidenti tiek aicināti apmainīties ar informāciju par sarežģītiem grāmatvedības, revīzijas un pārskatu sagatavošanas jautājumiem. Tā kā apstākļi, kādos strādā EY dalībfirmas, kļuvuši arvien sarežģītāki un savstarpēji saistīti arī pasaules līmenī, arvien lielāka nozīme ir EY konsultāciju sniegšanas kultūrai, kuras uzdevums ir palīdzēt EY dalībfirmām savlaicīgi izdarīt atbilstošus secinājumus par revidējamiem uzņēmumiem. Konsultāciju sniegšanai izstrādātās prasības un attiecīgās politikas paredz iesaistīt atbilstošus resursus, lai revīzijas darba grupas varētu pieņemt pareizus lēmumus.

EY konsultāciju kultūra ļauj darba grupām sniegt pastāvīgus, konsekventus un augstas kvalitātes pakalpojumus atbilstoši revidējamo uzņēmumu, to pārvaldības institūciju un visu ieinteresēto pušu vajadzībām.

Sarežģītu un jutīgu jautājumu gadījumos tiek īstenota formāla procedūra, kuras ietvaros tiek pieprasītas citu speciālistu konsultācijas, kuri nav iekļauti revīzijas darba grupā, galvenokārt Profesionālās prakses un Neatkarības nodrošināšanas speciālistu konsultācijas. Objektivitātes un profesionālās piesardzības nolūkā EY politikās noteikts, ka konsultācijās nedrīkst piedalīties tie Profesionālās prakses un Neatkarības nodrošināšanas speciālisti, kā arī citi speciālisti, kuri attiecīgajā brīdī sniedz vai nesniedz pakalpojumus klientam, kuram tiek sniegti attiecīgās konsultācijas. Šādā gadījumā revīzijas veikšanai tiek norīkoti citi atbilstošas kvalifikācijas speciālisti.

EY politikās minētas arī prasības visu konsultāciju dokumentēšanai, tajā skaitā prasība saņemt šādas dokumentācijas rakstisku apstiprinājumu no konsultētās personas, lai pierādītu, ka konsultants ir izpratis attiecīgo jautājumu un tā risinājumu.

Revīzijas kvalitātes pārbaudes

Visu biržās kotēto uzņēmumu, atsevišķu sabiedriskas nozīmes struktūru un uzņēmumu revīzijām, kā arī to uzņēmumu revīzijām, kas tiek pakļauti stingrai uzraudzībai nepieciešama kvalitātes pārbaude, ko veic revīzijas partneri saskaņā ar profesionālajiem standartiem. Revīzijas kvalitātes pārbaudes veic speciālisti, kuriem ir pietiekamas zināšanas par konkrēto jomu, kuri nav iesaistīti revīzijas darba grupā un spēj sniegt objektīvu vērtējumu revīzijas darba grupas nozīmīgiem spriedumiem un revīzijas ziņojumā izdarītajiem secinājumiem. Revīzijas kvalitātes pārbaude tomēr nemazina par attiecīgo darba

uzdevumu atbildīgā partnera atbildību par revīzijas veikšanu. Nekādā gadījumā atbildību par revīzijas kvalitātes pārbaudes veikšanu nedrīkst deleģēt kādai citai personai.

Revīzijas kvalitātes pārbaudes tiek īstenotas visā revīzijas procesa gaitā. Revīzijas kvalitātes pārbaudzu politikas un procedūras, kas pēdējā laikā papildinātas, pievēršot lielāku uzmanību tieši revīzijas kvalitātes aspektam, sniedz vadlīnijas attiecībā uz piemērojamo procedūru raksturu, termiņiem un apjomu atkarībā no klienta riska profila. Jebkurā gadījumā revīzijas kvalitātes pārbaude tiek pabeigta pirms revidentu ziņojuma datuma.

Visus revīzijas kvalitātes pārbaudes uzdevumus apstiprina mūsu reģionālais PPD.

Revīzijas darba grupas locekļu profesionālu domstarpību risināšana

EY darba kultūras pamatā ir sadarbība, un mēs mudinām savus darbiniekus izteikt savas domas, nebaidoties no nosodījuma, ja rodas profesionāla rakstura domstarpības vai ja kāds ar klienta revīziju saistīts jautājums izraisa bažas. Politikas un procedūras izstrādātas tā, lai revīzijas darba grupas locekļi varētu izteikt jebkādas iebildumus, kas attiektos uz būtiskiem grāmatvedības, revīzijas vai pārskatu sagatavošanas jautājumiem.

Ar šīm politikām tiek iepazīstināti visi jaunie EY darbinieki, un mēs pastāvīgi veicinām kultūru, kas stiprina darbinieku pienākumu un tiesības izteikt savu viedokli, kā arī uzklaut citu kolēģu viedokļus.

Revīzijas laikā radušās profesionālo viedokļu atšķirības parasti tiek atrisinātas revīzijas darba grupas ietvaros. Tomēr, ja kādi no attiecīgā jautājuma apspriešanā iesaistītajiem speciālistiem nav apmierināti ar pieņemto lēmumu, viņi to nodod izskatīšanai augstāka līmeņa speciālistiem, kamēr attiecīgajā jautājumā netiek pieņemts galīgais lēmums.

Turklāt, ja speciālists, kurš veic neatkarīgo pārbaudi, sniedz ieteikumus, kurus par revīzijas uzdevumu atbildīgais partneris nepieņem un jautājums netiek atrisināts atbilstoši neatkarīgās pārbaudes veicēja viedoklim, revidentu ziņojums netiek sniegts līdz minētā jautājuma atrisināšanai. Visas profesionālo viedokļu atšķirības, kas tie novērstas, konsultējoties ar Profesionālās prakses grupas speciālistiem, tiek pienācīgi dokumentētas.

Rotācija un ilgstoša sadarbība

Obligātā revīzijas partneru rotācija ir viens no veidiem, ko EY izmanto, lai nostiprinātu revidentu neatkarību. EY Latvija ievēro revīzijas partneru rotācijas prasības, kas noteiktas Starptautisko grāmatvežu ētikas standartu padomes (IESBA) izdotajā Ētikas kodeksā, Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa

Regulā (ES) Nr. 537/2014 (ES Regula 537/2014) un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā, kā arī ASV Vērtspapīru un biržu komisijas prasības, ja nepieciešams. EY Latvija atbalsta revīzijas partneru rotāciju, jo tas ļauj novērtēt problēmu ar svaigu skatījumu un nodrošina neatkarību no uzņēmuma vadības, vienlaikus nodrošinot nozarē iegūtās pieredzes un zināšanu izmantošanu. Revīzijas partneru rotācija kopā ar neatkarības prasībām uzlabojusi iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas darbību un neatkarīgu revīzijas uzraudzību, palīdz nostiprināt neatkarību un objektivitāti un nodrošina revīzijas kvalitāti.

ES Regulas Nr. 537/2014 (ES) 17. pants nosaka, ka sabiedriskas nozīmes uzņēmumiem savs vadošais revīzijas partneris un revīzijas kvalitātes pārbaudes veicējs jāmaina ik pēc septiņiem gadiem. Viņi var atsākt piedalīties revidētā uzņēmuma revīzijā ne agrāk kā trīs gadus pēc tam, kad saskaņā ar šo prasību beiguši pildīt minētās funkcijas attiecīgajā uzņēmumā.

Sabiedriskas nozīmes uzņēmumu un organizāciju vai biržās kotēto uzņēmumu gadījumā EY Globālā neatkarības nodrošināšanas politika nosaka, ka vadošais revīzijas partneris, revīzijas kvalitātes pārbaudes veicējs un citi revīzijas partneri, kuri pieņem lēmumus vai izdara spriedumus par revīzijai svarīgiem jautājumiem (kopā saukti „galvenie revīzijas partneri”), jāmaina ik pēc septiņiem gadiem. Ja klients ir jauns sabiedriskas nozīmes uzņēmums (tajā skaitā uzņēmums, kura kotēšana biržā sāka nesen), galvenie revīzijas partneri var turpināt darbu vēl divus gadus, ja viņi strādājuši ar šo klientu sešus vai vairāk gadus pirms tā kotēšanas biržā.

Pēc maksimālā pakalpojumu sniegšanas perioda, galvenais revīzijas partneris vairs nedrīkst vadīt vai koordinēt profesionālo pakalpojumu sniegšanu attiecīgajam sabiedriskas nozīmes uzņēmumam vai kotētajam uzņēmumam līdz šāda aizlieguma perioda beigām. Vadošajam revīzijas partnerim šāds periods ir pieci gadi, revīzijas kvalitātes pārbaudes veicējam – trīs gadi un citiem partneriem, uz kuriem attiecas rotācija – divi gadi.

Ja vietējā varas iestāde vai regulators vadošajam revīzijas partnerim minēto aizlieguma periodu noteicis īsāku par pieciem gadiem, piecu gadu periodu var aizstāt ar šādi noteikto garāko periodu vai trim gadiem. Šāds jurisdikcijas izņēmums attiecībā uz vadošo revīzijas partneri var tikt piemērots tikai revīzijas periodiem, kas sākas 2023. gada 15. decembrī vai vēlāk.

Papildus revīzijas partneru rotācijas prasībām, kas piemērojamas tiem revīzijas klientiem, kas ir sabiedriskas nozīmes vai biržās kotēti uzņēmumi, EY ir izstrādājis ilgstošas sadarbības risku novēršanas sistēmu, kurā saskaņā ar IESBA kodeksu un Regulas Nr. 537/2014 (ES) 17. pantu ņemti vērā neatkarības apdraudējumi, ko var radīt pārāk ilgstoša vienu un to pašu revidentu iesaiste kāda klienta uzņēmuma

revīzijā, un kurā paredzēti atbilstoši šādu apdraudējumu novēršanas pasākumi.

Lai efektīvi uzraudzītu partneru iekšējās rotācijas prasību izpildi, kā arī to prasību izpildi, kas attiecas uz partneriem un citiem revidentiem, kuri ilgstoši iesaistīti atsevišķu klientu uzņēmumu revīzijā, mēs izmantojam atbilstošus rīkus, kā arī pakāpenisku rotāciju. Mēs esam arī ieviesuši procesu rotācijas plānošanai un attiecīgu lēmumu pieņemšanai, kas ietver konsultācijas ar mūsu profesionālās prakses un neatkarības speciālistiem.

Ārējā rotācija

Sabiedrības nozīmes uzņēmumu un organizāciju revīzijā mēs ievērojam ārējās rotācijas prasības, kas noteiktas ES Revīzijas regulas 17. panta 1. punktā.

Revīzijas kvalitātes pārbaudes

EY Globālā AQR programma ir EY revīzijas kvalitātes kontroles pamatā. EY Latvija izmanto Globālo AQR programmu, ziņo par gūtajiem rezultātiem un izstrādā rīcības plānus konstatēto nepilnību novēršanai. AQR programmas galvenais mērķis ir noteikt, vai kvalitātes kontroļu sistēmas, tajā skaitā EY Latvija kvalitātes kontroļu sistēmas, ir pienācīgi izveidotas un uzraudzītas revīzijas uzdevumu izpildes laikā, lai nodrošinātu pamatotu pārliecību par to, ka ievērotas visas politikas un procedūras, profesionālie standarti un regulējuma prasības. Globālā AQR programma atbilst 1. starptautiskā kvalitātes kontroles standarta (SKKS) jaunās redakcijas prasībām un pamatnostādnēm. Minētais standarts papildināts, ja bijis nepieciešams, atbilstoši Latvijas profesionālajiem standartiem un regulējuma prasībām. AQR programma palīdz arī EY Latvija identificēt jomas, kurās mēs varam uzlabot savas politikas un procedūras.

Programma tiek īstenota katru gadu, un to koordinē un uzrauga Globālā PPD tīkla pārstāvji. Visu procesu kopumā pārbauda Globālās revīzijas vadības pārstāvji.

Revīzijas uzdevumi pārbaudei katru gadu tiek atlasīti, ņemot vērā ar tiem saistīto risku novērtējumu, pievēršot galveno uzmanību lielajiem revīzijas darba uzdevumiem, sarežģītiem revīzijas uzdevumiem un uzņēmumiem ar ievērojamu sabiedrisko nozīmi, tajā skaitā neprognozējamības elementiem. AQR programma ietver detalizētu revīzijas lietu pārbaudi, kurā galvenā uzmanība pievērsta riskiem, aptverot plašu biržās kotētu un nekotētu uzņēmumu, sabiedriskas nozīmes un citu uzņēmumu revīzijas uzdevumu izlases kopu, lai novērtētu atbilstību iekšējām politikām un procedūrām, EY GAM prasībām un piemērojamajiem vietējiem profesionālajiem standartiem un regulējuma prasībām. Tā ietver arī atsevišķu ar revīziju nesaistītu darba uzdevumu, ko veikušas revīzijas darba grupas, pārbaudes, izvērtējot atbilstību attiecīgajiem profesionālajiem standartiem

un iekšējām politikām un procedūrām, kas piemērojamas ar revīziju nesaistītiem pakalpojumiem. Turklāt tiek veiktas arī prakses līmeņa pārbaudes, lai izvērtētu atbilstību kvalitātes kontroles politikām un procedūrām funkcionālajās jomās, kas noteiktas 1. SKKS.

Globālā AQR programma papildina ārējās prakses uzraudzības un pārbaudžu veidus, piemēram, pārbaudes programmas, ko veic revīzijas darba regulatori, un ārējo partneru veiktās pārbaudes. Tā arī ļauj mums noteikt, vai esam ievērojuši regulējuma prasības, profesionālos standartus, politikas un procedūras.

Revīzijas kvalitātes pārbaudi veic un pārbaudes darba grupas vada speciālisti, kuri tiek izraudzīti, ņemot vērā viņu prasmi un profesionālo kompetenci gan grāmatvedības uzskaites, gan revīzijas jomā, kā arī viņu specializāciju attiecīgajās nozarēs. Turklāt pārbaudes darba grupu vadītāji un pārbaudes veicēji bieži vien ir bijuši iesaistīti AQR programmā vairāku gadu garumā, un viņi guvuši ievērojamu pieredzi un iemaņas šīs programmas īstenošanā. Pārbaudes darba grupu vadītāji un pārbaudes veicēji nav saistīti ar attiecīgo revīzijas uzdevumu un pārbaudamajām darba grupām, un parasti tiem tiek uztdots veikt pārbaudes ārpus to tiešās darbavietas.

COVID-19 pandēmija būtiski apgrūtināja AQR programmas īstenošanu, jo tika noteikti stingri ceļošanas ierobežojumi un sociālās distancēšanās prasības.

AQR programmas un ārējās prakses uzraudzības un pārbaudžu pasākumu rezultāti tiek izvērtēti un paziņoti, lai attiecīgus kvalitātes uzlabošanas pasākumus varētu veikt atbilstošā līmenī. Par pasākumiem, kas veicami, lai risinātu revīzijas kvalitātes problēmas, kas identificētas AQR programmas īstenošanas, regulatoru pārbaudes un citu profesionāļu veikto pārbaudžu rezultātā, lemj mūsu Revīzijas departamenta vadība un PPD. Šīs programmas sniedz svarīgu prakses uzraudzības rezultātā gūtu informāciju, lai mēs varētu pastāvīgi uzlabot mūsu darba kvalitāti.

Kvalitātes nodrošināšanas ārējās pārbaudes

EY Latvija revīzijas praksi un mūsu zvērināto revidentu darbu periodiski (ik pēc sešiem gadiem) pārbauda Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas Revīzijas kvalitātes kontroles komiteja Latvijas Republikas Finanšu ministrijas uzraudzībā. Sabiedriskas nozīmes uzņēmumu un organizāciju revidentus periodiski pārbauda arī Latvijas Republikas Finanšu ministrija. Šādu pārbaudžu ietvaros Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija un Finanšu ministrija novērtē EY Latvija kvalitātes kontroles sistēmas un pārbauda atsevišķus darba uzdevumus.

Pēdējā Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas veiktā kvalitātes pārbaude tika veikta 2016. gada septembrī. Pārbaudes gala ziņojums tika izdots 2016. gada 22. septembrī. Pirmā Finanšu ministrijas pārbaude tika

veikta un pārbaudes gala ziņojums sniegts 2019. gada 15. novembrī.

Mēs augstu novērtējam Finanšu ministrijas un Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas veiktās pārbaudes. Mēs rūpīgi izskatām visus pārbaudes laikā norādītos jautājumus, lai apzinātu jomas, kurās revīzijas kvalitāti varētu vēl paaugstināt. Revīzijām, kuru ietvaros konstatēti būtiski trūkumi, tiek piemērota procedūra šo trūkumu pirmcēloņu atklāšanai (*Global Root Cause Process*). Līdz ar mūsu iekšējo AQR procesu ārējās pārbaudes dod informāciju par EY veikto revīziju kvalitāti. Šāda informācija ļauj mums nodrošināt Informācija par minēto regulatoru sniegta www.lzra.lv un www.fm.gov.lv.

Informācija par minēto regulatoru un publiski pieejamie pārbaudžu ziņojumi sniegti www.lzra.lv un www.fm.gov.lv.

Juridisko prasību ievērošana

EY Globālais uzvedības kodekss sniedz skaidras pamatnostādnes, kas jāievēro, veicot profesionālo darbību. EY Latvija ievēro visus piemērojamos likumus un noteikumus, turklāt EY vērtības nosaka mūsu apņemšanos vienmēr rīkoties pareizi. Šo svarīgo apņemšanos atbalsta arī vairākas nākamajās sadaļās paskaidrotās politikas un procedūras.

Pretkorupcijas politika

EY Globālā pretkorupcijas politika sniedz EY darbiniekiem pamatnostādnes attiecībā uz noteiktām neētiskām un pretlikumīgām darbībām. Tajā uzsvērts pienākums ievērot korupcijas novēršanas likumus un sniegta korupcijas definīcija. Tajā noteikts arī pienākums ziņot par konstatētajiem korupcijas gadījumiem. Apzinoties korupcijas augošo ietekmi pasaules tirgos, EY veikti papildu korupcijas novēršanas pasākumi.

Iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana

EY Globālā iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas politika vēlreiz uzsver, ka darbinieki nedrīkst izmantot viņu rīcībā esošo iekšējo informāciju, veicot darījumus ar vērtspapīriem, sniedz iekšējās informācijas skaidrojumu un nosaka, ar ko EY darbiniekiem jākonsultējas, ja viņiem rodas jautājumi par viņu pienākumiem un atbildību.

Tirdzniecības sankcijas

Svarīgi, lai mēs būtu informēti par jebkādam izmaiņām esošajā situācijā attiecībā uz starptautiskajām tirdzniecības sankcijām. EY uzrauga visos ģeogrāfiskajos reģionos noteiktās sankcijas un sniedz EY speciālistiem instrukcijas attiecībā uz tām darbības jomām, kuras ietekmē noteiktās sankcijas.

Datu privātums

EY Globālā datu privātuma nodrošināšanas politika, kas tika pārskatīta un no jauna izdota 2018. gadā, ietver principus, kas piemērojami personas datu vākšanai, izmantošanai un aizsardzībai, tajā skaitā esošo, bijušo un nākotnē iespējamo darbinieku, klientu un biznesa partneru datu izmantošanai un aizsardzībai. Šī politika atbilst Eiropas Savienības VДАР stingrajām prasībām un citiem piemērojamajiem likumiem un noteikumiem attiecībā uz datu aizsardzību un privātumu. EY ieviesis arī Saistošos korporatīvos noteikumus, kurus apstiprinājuši ES regulatori, lai atvieglotu personas datu kustību EY tīklā. Turklāt EY Latvija ieviesta politika, lai nodrošinātu Latvijā specifisko datu privātuma prasību izpildi un uzņēmējdarbības vajadzību nodrošināšanu.

Dokumentu glabāšana

EY Globālā dokumentu glabāšanas politika un saistītās vietējās politikas attiecas uz visiem darba uzdevumiem un darbiniekiem. Šīs politikas īpaši attiecas uz dokumentu saglabāšanu, kad vien kļūst zināms par faktiskām vai pamatoti iespējamām prasībām, tiesvedību, izmeklēšanu, tiesas pavēstēm vai jebkādām valsts institūciju ierosinātām lietām saistībā ar mums vai kādu no mūsu klientiem, kas varētu attiekties uz mūsu darbu. Politikā aplūkotas arī Latvijas tiesību aktu prasības, kas piemērojamas ar veikto darbu saistītās dokumentācijas sagatavošanai un saglabāšanai.

Neatkarības nodrošināšana

EY Globālā neatkarības nodrošināšanas politika nosaka, ka EY Latvijai un mūsu speciālistiem jāievēro konkrētiem darba uzdevumiem piemērojamie neatkarības nodrošināšanas standarti, piemēram, IESBA Ētikas kodekss un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likums.

Mēs aplūkojam neatkarību no vairākiem aspektiem, tajā skaitā, izvērtējam mūsu un mūsu darbinieku finansiālās attiecības, darba attiecības, biznesa attiecības, pakalpojumu sniegšanas iespējamību mūsu revīzijas klientiem, piemērojamās firmu un partneru rotācijas prasības, pakalpojumu maksas noteikšanu, Revīzijas komitejas iepriekšēju piekrišanu, ja nepieciešams, un partneriem izmaksājamo atlīdzību un kompensācijas.

Ja darbinieks neievēro piemērojamās neatkarības nodrošināšanas prasības, tas parasti tiek ņemts vērā, lemjot par paaugstināšanu amatā vai atalgojuma palielināšanu, un var tikt veikti arī citi disciplinārie pasākumi, tajā skaitā atļaušana no darba EY Latvija.

EY Latvija ir ieviesis EY globālas lietojumprogrammas, rīkus un procesus, lai atvieglotu neatkarības nodrošināšanas politiku ievērošanu gan mums, gan mūsu speciālistiem, gan citiem darbiniekiem.

EY Globālā neatkarības nodrošināšanas politika

EY Globālā neatkarības nodrošināšanas politika ietver neatkarības nodrošināšanas prasības dalībfirmām, speciālistiem un citiem darbiniekiem. Politika izstrādāta, pamatojoties uz IESBA kodeksu, un papildināta ar stingrākiem nosacījumiem tajās jurisdikcijās, kur to pieprasījusi vietējā varas iestāde, regulators vai standartu noteicēj institūcija. Politika ietver arī pamatnostādnes, kas izstrādātas, lai palīdzētu saprast un piemērot neatkarības nodrošināšanas noteikumus. EY Neatkarības nodrošināšanas politika ir viegli pieejama EY intranetā.

Globālā neatkarības nodrošināšanas sistēma (GIS)

Globālā neatkarības nodrošināšanas sistēma (*Global Independence System*) (GIS) ir internetā bāzēts rīks, kas palīdz EY speciālistiem identificēt uzņēmumus, no kuriem jāsaņem neatkarības apliecinājums, un tos

neatkarības ierobežojumus, kas attiecas minētajiem uzņēmumiem. Visbiežāk tie ir biržās kotēti revīzijas klienti un to radniecīgie uzņēmumi, taču tie var būt arī citi klienti, kam tiek sniegti apliecinājuma pakalpojumi. Šis rīks ietver informāciju par biržās kotēto revīzijas klientu radniecīgajiem uzņēmumiem, kuru regulāri atjaunina darba grupas, kas iesaistītas pakalpojumu sniegšanā klientiem. Uzņēmumu dati ietver paziņojumus, kas norāda neatkarības noteikumus, kas attiecināmi uz katru no uzņēmumiem, tādējādi palīdzot mūsu darbiniekiem noteikt to pakalpojumu veidu, kas var tikt sniegti, vai citas intereses vai attiecības, kas var tikt veidotas.

Globālā uzraudzības sistēma (GMS)

Globālā uzraudzības sistēma (*Global Monitoring System*) (GMS) ir vēl viens svarīgs globāls rīks, kas palīdz mums un mūsu darbiniekiem noteikt, kādi vērtspapīri un citi finanšu ieguldījumi viņiem nedrīkst piederēt. Vadības pārstāvjiem vai augstāka līmeņa amatpersonām jāziņo GMS par visiem viņiem vai viņu ģimenes locekļiem piederošajiem vērtspapīriem. Ja GMS tiek ievadīta informācija par neatļautu vērtspapīru vai ja darbiniekam piederošais vērtspapīrs kļūst neatļauts, attiecīgais darbinieks saņem brīdinājumu un attiecīgais vērtspapīrs jāatsavina. Par identificētajiem pārkāpumiem jāziņo Neatkarības konsultāciju datubāzē (*Independence Consultation Database*) (ICD).

GMS arī palīdz, lai reizi gadā un reizi ceturksnī apliecinātu atbilstību EY neatkarības nodrošināšanas politikām, kā sīkāk izklāstīts tālāk tekstā

Neatkarības nodrošināšanas prasību ievērošana

EY ieviesti vairāki procesi un programmas, lai pārraudzītu EY dalībfirmu un to speciālistu darbības atbilstību neatkarības prasībām, tajā skaitā šādi pasākumi, programmas un procesi.

Neatkarības apliecinājumi

Ik gadu EY Latvija piedalās zonālā līmeņa procesā, lai apliecinātu atbilstību EY Globālajai neatkarības nodrošināšanas politikai un procesa prasībām, kā arī lai ziņotu par jebkādiem identificētiem pārkāpumiem, ja tādi būtu.

Visiem EY speciālistiem un atsevišķiem citiem darbiniekiem atkarībā no viņu ieņemamā amata vai veicamās funkcijas vismaz reizi gadā jāapliecina

Darbinieku neatkarības pārbaudes

Katru gadu EY Globālā neatkarības pārraudzības darba grupa izstrādā gada pārbaudes plānu, kuru laikā tiek izvērtēta darbinieku neatkarības apliecināšanas prasību ievērošana, kā arī prasības attiecībā uz informācijas sniegšanu GMS. 2020. gada pārbaudes ciklā EY Latvija pārbaudīja divus partnerus un citas personas.

Ar revīziju nesaistīti pakalpojumi

Mēs uzraugām atbilstību profesionālajiem standartiem, likumiem un noteikumiem, kuros noteiktas prasības ar revīziju nesaistītu pakalpojumu sniegšanai revīzijas klientiem, izmantojot dažādas metodes, tajā skaitā PACE (skatīt 13. lpp.) un Piedāvāto pakalpojumu uzzīņas rīku (*Service Offering Reference Tool (SORT)*) (skatīt tālāk tekstā), apmācību, rīkus un revīzijas laikā veiktās nepieciešamās procedūras, kā arī mūsu iekšējās pārbaudes procesus. Mēs esam ieviesuši arī atsevišķu ar revīziju nesaistītu pakalpojumu pārbaudes un apstiprināšanas procedūras, kas tiek veiktas pirms darba uzdevuma pieņemšanas.

Globāla mēroga apmācība neatkarības nodrošināšanas jautājumos

EY izstrādā un ievieš dažādas apmācības programmas neatkarības nodrošināšanas jautājumos. Visiem speciālistiem un daži citiem darbiniekiem obligāti jāpiedalās ikgadējā apmācībā neatkarības nodrošināšanas jautājumos, lai palīdzētu saglabāt mūsu neatkarību no tiem uzņēmumiem, kuros mēs veicam revīziju.

Apmācības mērķis ir palīdzēt EY darbiniekiem saprast viņu atbildību un nodrošināt, ka viņiem, kā arī viņu dalībfirmām, nav tādu interešu, kas varētu liegt tiem būt pietiekami objektīviem, sniedzot pakalpojumus revīzijas klientiem.

Ikgadējā apmācības programmā neatkarības nodrošināšanas jautājumos tiek aplūkotas mūsu neatkarības prasības, galveno uzmanību pievēršot nesenajām izmaiņām, kā arī dažādiem šajā politikā ietvertiem svarīgiem tematiem un jautājumiem. Savlaicīga apmācības organizēšana un beigšana ir obligāta prasība, kuras izpilde tiek stingri uzraudzīta.

Papildus ikgadējai apmācībai neatkarības nodrošināšanas jautājumos ir vēl vairākas mācību programmas, piemēram, atsevišķas programmas jaunie darbiniekiem, atsevišķiem svarīgiem jautājumiem veltītas programmas, kā arī programmas,

kurās tiek aplūkoti galvenajiem darbības virzieniem būtiski temati.

Piedāvāto pakalpojumu uzzīņas rīks (SORT)

Mēs pastāvīgi izvērtējam un pārbaudām savu pakalpojumu portfeli, lai varētu apliecināt, ka šos pakalpojumus pieļauj gan likumi, gan profesionālie standarti, un lai pārliecinātos, ka, sagatavojot jaunus pakalpojumu piedāvājumus, mūsu rīcībā ir atbilstošas metodoloģijas, procedūras un procesi. Mēs ierobežojam pakalpojumus, kas varētu radīt neatkarības vai cita veida riskus. SORT sniedz EY darbiniekiem informāciju par EY piedāvātajiem pakalpojumiem. Tas ietver arī pamatnostādnes, kas jāievēro, sniedzot pakalpojumus revīzijas un citiem klientiem; tajā aplūkoti arī neatkarības un citu risku pārvaldības jautājumi un apsvērumi.

Biznesa attiecību novērtēšanas rīks (BRET)

EY darbiniekiem daudzos gadījumos jāizmanto BRET, lai identificētu un izvērtētu iespējamās biznesa attiecības ar revīzijas klientiem un saņemtu to apstiprinājumu pirms šo attiecību uzsākšanas, tādējādi nodrošinot atbilstību neatkarības prasībām.

Revīzijas komitejas un neatkarības uzraudzība

Mēs atzīstam nozīmīgo lomu, kāda revidentu neatkarības uzraudzībā ir revīzijas komitejām un tamlīdzīgām uzņēmumu pārvaldības institūcijām. Neatkarīgām un atbilstoši pilnvarotām revīzijas komitejām ir būtiska loma neatkarības nodrošināšanā un interešu konfliktu novēršanā, kuru tās pilda attiecīgo uzņēmumu akcionāru/dalībnieku uzdevumā. Mēs regulāri sazināties ar klientu revīzijas komisijām vai personām, kurām uzticēta attiecīgā uzņēmuma pārvalde. Nepieciešamās saziņas ar revīzijas komisijām, kā arī - atkarībā no apstākļiem - obligātās ar revīziju nesaistītu pakalpojumu iepriekšējās apstiprināšanas prasības izpilde tiek uzraudzīta, izmantojot attiecīgas sistēmas un procesus. Turklāt šīs prasības izpilde tiek testēta arī EY kvalitātes pārbaudes programmas īstenošanas ietvaros.

Revidentu tālākizglītība

Profesionālā izaugsme

Pastāvīga mūsu darbinieku prasmju un zināšanu pilnveidošana ir būtisks faktors mūsu mērķa sasniegšanai, proti, kapitāla tirgu uzticības vairošanai.

Piedāvātās iespējas iegūt atbilstošu pieredzi, zināšanas un apmācību, palīdz darbiniekiem augt un īstenot savu potenciālu katram darbiniekiem piemērotā tempā.

Ikdienas darbā pieredze tiek sistemātiski gūta vietējā revīzijas uzņēmumā, kamēr EY revīzijas mācību pamatprogramma konsekventi tiek īstenota visā pasaulē vienādi. Vairāk pieredzējuši speciālisti apmāca darbiniekus tieši darba procesā, palīdzot realizēt gūtās zināšanas un pieredzi praksē.

Apmācība tiek veikta, izmantojot godalgoto Revīzijas mācību akadēmijas (*Audit Academy*) sistēmu, kas apvieno e-mācību moduļus „pēc pieprasījuma” ar interaktīvām fiziskām un virtuālām simulācijām mācību telpā un atsevišķu gadījumu analīzi, kā arī nodrošina atbilstošas atbalsta un lietojumprogrammas. To papildina mācību programmas, kas sagatavotas, ņemot vērā izmaiņas grāmatvedības un finanšu pārskatu standartos, kā arī neatkarības un profesionālajos standartos, un kurās aplūkotas arī jaunākās tehnoloģijas un aktuāli prakses jautājumi.

EYG dalībfirmas veic finanšu pārskatu revīziju, kas sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), līdz ar to attiecīgie revīzijas darba grupas locekļi apgūst nepieciešamās zināšanas, lai saņemtu akreditāciju SFPS jomā.

EY Latvija revīzijas revidentiem katru gadu jāvelta tālākai profesionālai izglītībai vismaz 20 stundas un trīs gadu laikā - vismaz 120 stundas, turklāt 40% no šīm stundām (16 stundas katru gadu un 48 stundas trīs gadu laikā) paredzēti ar grāmatvedību un revīziju saistītu tehnisko jautājumu apgūšanai.

Zināšanas un iekšējā komunikācija

Mēs saprotam, ka papildus profesionālās izaugsmes nodrošināšanai un snieguma novērtējumam svarīgi klientu projektu darba grupām ir sniegt arī jaunāko informāciju, lai tās varētu pienācīgi veikt savus profesionālos pienākumus. EY veic ievērojamus ieguldījumus zināšanu un komunikācijas tīklos, lai nodrošinātu ātru informācijas apmaiņu un palīdzētu

darbiniekiem gan sadarbībā, gan labākās pieredzes apmaiņā. EY izmantotie resursi un rīki ir, piemēram:

- ▶ EY Atlas, kas ietver vietējos un starptautiskos grāmatvedības un revīzijas standartus un interpretācijas pamatnostādnes;
- ▶ Publikācijas, piemēram, International GAAP, informācija par SFPS izmaiņām un ilustratīvie finanšu pārskati;
- ▶ Globālās grāmatvedības un revīzijas ziņas (*Global Accounting and Auditing News*) ir nedēļas informatīvais materiāls, kas sniedz ieskatu globālajās grāmatvedības un neatkarības nodrošināšanas politikās un procedūrās, sniedz jaunāko informāciju no standartu izdevējiem un regulatoriem, kā arī iekšējos komentārus par jaunākajām izmaiņām;
- ▶ Prakses jaunumu ziņas un tīmekļaprāides sniedz jaunāko informāciju par dažādiem pasaules mēroga vai atsevišķu valstu jautājumiem, kas paver iespējas dalībfirmu revīzijas prakses uzlabošanai.

Sniegums vērtēšana

LEAD ir EY sistēma, kuras ietvaros tiek izvērtēta darbinieku karjeras iespējas, attīstība un sniegums. LEAD ir galvenais rīks, pamatojoties uz kuru tiek pakāpeniski veidota EY darbinieku pieredze un karjera. LEAD ietvaros realizētā pastāvīgā atgriezeniskā saite, darbinieku izaugsme, izcilais darbaudzinātāju sniegums un pārrunas par turpmākās karjeras iespējām nodrošina darbinieku atbilstību *NextWave* stratēģijai un ļauj viņiem koncentrēties uz nākotnes iespējām.

LEAD sistēma ir izstrādāta, lai veicinātu mūsu darbinieku izaugsmi un attīstību visos karjeras posmos EY. Katra darbinieka personīgais panelis sniedz viegli interpretējamu ieskatu viņa darba rezultātos gan ņemot vērā EY noteiktos mērķus, tajā skaitā attiecībā uz kvalitāti, risku pārvaldību un tehniskajām prasmēm, gan salīdzinājumā ar kolēģu veikumu. Informācija, kas gada laikā tiek saņemta, pateicoties atgriezeniskajai saitei, tiek apkopota un izmantota kā izejas dati algu un prēmiju aprēķina programmās.

Regulāra komunikācija ar darbaudzinātāju par tādiem jautājumiem kā dažādas karjeras iespējas, jaunāko tehnoloģiju izmantošana, iespēja strādāt citās darba grupās un mācību iespējas palīdz identificēt turpmākos attīstības ceļus un uzlabot nākotnē nepieciešamās prasmes.

Ieņēmumi un atlīdzība

Finanšu informācija

Ieņēmumi atspoguļo apvienotos, nevis konsolidētos ieņēmumus un ietver izmaksas, par kurām izrakstīti rēķini klientiem, un ieņēmumus, kas saistīti ar rēķinu izrakstīšanu citām EYG dalībfirmām. Šeit atspoguļotie ieņēmumi ietver ieņēmumus gan no revīzijas klientiem, gan citiem klientiem.

Ieņēmumi atspoguļoti saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu un ietver:

- 1) ieņēmumus no sabiedriskas nozīmes uzņēmumu gada un konsolidēto gada pārskatu revīzijas un no tāda koncerna uzņēmumu gada un konsolidēto gada pārskatu revīzijas, kura mātes uzņēmums ir sabiedriski nozīmīga struktūra;
- 2) ieņēmumus no citu uzņēmumu gada un konsolidēto gada pārskatu revīzijas;
- 3) ieņēmumus no atļautiem ar revīziju nesaistītiem pakalpojumiem, kas sniegti uzņēmumiem, kuru finanšu pārskatu revīziju veic obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums;
- 4) ieņēmumus no ar revīziju nesaistītiem pakalpojumiem, kas sniegti citiem uzņēmumiem.

Finanšu informācija par gadu, kas noslēdzās 2020. gada 30. jūnijā, EUR

Pakalpojumi	Ieņēmumi	Procenti
Revīzijas pakalpojumi un ar revīziju tieši saistītie pakalpojumi sabiedriskas nozīmes uzņēmumiem	1 135 059	5,9%
Citi revīzijas pakalpojumi un ar revīziju tieši saistītie pakalpojumi uzņēmumiem kas nav sabiedriskas nozīmes uzņēmumi	2 493 985	12,9%
Revīzijas klientiem sniegti ar revīziju nesaistīti pakalpojumi	1 196 697	6,2%
Citiem uzņēmumiem sniegti ar revīziju nesaistīti pakalpojumi	14 449 689	75%
Kopējie SIA „Ernst & Young Baltic” ieņēmumi	19 275 430	100%

Partneru atalgojums

Kvalitāte ir EY stratēģijas stūrakmens un darbinieku snieguma pārvaldības sistēmas būtiska sastāvdaļa. Partneru sniegumu novērtē un viņu atalgojumu nosaka, ņemot vērā kritērijus, kas ietver konkrētus kvalitātes un riska pārvaldības rādītājus, kuri raksturo gan darbību, gan rezultātus.

LEAD sistēma, kas paredzēta partneriem, vadītājiem, izpilddirektoriem un direktoriem, tiek piemērota visiem EYG dalībfirmu partneriem visā pasaulē. Šī pieeja nostiprina globālo biznesa politiku, turpinot saistīt partneru sniegumu ar plašākiem mērķiem un vērtībām. Šis process ietver mērķu noteikšanu, pastāvīgu atgriezenisko saiti, personiskās izaugsmes plānošanu un snieguma pārbaudi, un ir saistīts ar partneru novērtējumu un atlīdzību. Partneru mērķu un snieguma dokumentēšana ir viens no vērtēšanas procesa stūrakmeņiem. Partnera mērķiem jāatspoguļo dažādas globālās prioritātes, no kurām viena ir kvalitāte.

EY politika nepieļauj vadošo revīzijas uzdevumu partneru un citu revīzijas uzdevumā iesaistīto partneru novērtēšanā un atlīdzības noteikšanā ņemt vērā ar revīziju nesaistītu pakalpojumu pārdošanu uzņēmumiem, kuros viņi veic revīziju. Tas nodrošina, ka mūsu partneri pilda savus profesionālos pienākumus, saglabājot neatkarību un objektivitāti.

Izstrādāti īpaši kvalitātes un riska pārvaldības snieguma vērtēšanas kritēriji, kuros tiek ņemti vērā šādi faktori:

- ▶ tehniskas izcilības nodrošināšana;
- ▶ EY vērtību sistēmai atbilstoša uzvedība un attieksme;
- ▶ zināšanu par kvalitātes un riska pārvaldību demonstrēšana un īstenošana praksē;

- ▶ politiku un procedūru ievērošana;
- ▶ likumu un noteikumu ievērošana un profesionālo pienākumu veikšana;
- ▶ ieguldījums EY zīmola aizsardzībā un nostiprināšanā.

EY partneru atalgojuma filozofija paredz pamatoti diferencētu atalgojumu atkarībā no viņu snieguma, ko novērtē, izmantojot LEAD sistēmu. Katru gadu dalībfirmas izvērtē savu partneru darbu kvalitātes nodrošināšanā, izcilas klientu apkalpošanas nodrošināšanā un cilvēkresursu pārvaldībā, kā arī pēc mūsu finanšu un tirgus rādītājiem.

Mūsu piemērotās atalgojuma sistēmas ietvaros partnera kopējais novērtējums gada beigās ir būtiski atkarīgs no darba kvalitātes.

Atzīstot, ka dažādām prasmēm un funkcijām ir atšķirīga tirgus vērtība, un vēloties piesaistīt un paturēt darbā augstvērtīgus darbiniekus, nosakot mūsu partneru kopējo atalgojuma apmēru, tiek ņemti vērā arī šādi faktori:

- ▶ pieredze;
- ▶ uzdevumi un atbildība;
- ▶ ilgtermiņa potenciāls.

Ja mūsu kvalitātes standarti netiek izpildīti, tiek veikti pasākumi, lai labotu šādu situāciju, tajā skaitā snieguma novērtējums, atalgojuma pārskatīšana, papildu apmācība, papildu uzraudzība vai pārcelšana citā amatā. Ja šie standarti tiek pārkāpti regulāri vai pārkāpums ir īpaši smags, vainīgo personu var atbrīvot no darba EY Latvijā.

1. pielikums: sabiedriskas nozīmes uzņēmumi

EY Latvija revidētie sabiedriskas nozīmes uzņēmumi

Finanšu gadā, kas noslēdzās 2020. gada 30. jūnijā, EY Latvija veicis šādu sabiedriskas nozīmes uzņēmumu finanšu pārskatu revīziju:

AS „HansaMatrix”

AS „Reģionālā Investīciju Banka”

AS „SEB atklātais pensiju fonds”

AS „SEB banka”

SEB Life and Pension Baltic SE

IPAS „SEB Investment Management”

2. pielikums:

ES vai EEZ dalībvalstīs par finanšu pārskatu revidentiem apstiprinātās EYG dalībfirmas

2020. gada 30. jūnijā ES vai EEZ dalībvalstīs par finanšu pārskatu revidentiem bija apstiprinātas šādas EYG dalībfirmas:

Dalībvalsts	Revidents vai revīzijas uzņēmums
Austrija	Ernst & Young Wirtschaftspruefungsgesellschaft mbH
Beļģija	EY Assurance Services
	EY Bedrijfsrevisoren
	EY Europe SCRL
Bulgārija	Ernst & Young Audit OOD
Horvātija	Ernst & Young d.o.o.
	Ernst & Young Croatia d.o.o.
Kipra	Ernst & Young Cyprus Limited
	Ernst & Young
	Ernst & Young CEA (South) Services Ltd
	Ernst & Young CEA (South) Holdings Plc
Čehija	Ernst & Young Audit, s.r.o.
Dānija	EY Revisionspartnerselskab
	EY Grønland Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
	EY Net Source A/S
Igaunija	Ernst & Young Baltic AS
	Baltic Network OU
Somija	Ernst & Young Oy
	Julkispalvelut EY Oy
Francija	Artois
	Auditex
	Ernst & Young Atlantique
	Ernst & Young Audit
	Ernst & Young et Autres
	EY & Associés
Vācija	Picarle et Associes
	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Ernst & Young Heilbronner Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	EY Revision und Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Schitag Schwäbische Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Dalībvalsts	Revidents vai revīzijas uzņēmums
Gibraltārs	EY Limited
Grieķija	Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants SA
Ungārija	Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság
Islande	Ernst & Young ehf
Īrija	Ernst & Young Chartered Accountants
Itālija	EY S.p.A.
Latvija	Ernst & Young Baltic SIA
Lihtenšteina	Ernst & Young AG, Basel
	Ernst & Young AG, Vaduz
Lietuva	Ernst & Young Baltic UAB
Luksemburga	Compagnie de Revision S.A.
	Ernst & Young Luxembourg S.A.
	Ernst & Young S.A.
Malta	Ernst & Young Malta Limited
Nīderlande	Ernst & Young Accountants LLP
Norvēģija	Ernst & Young AS
Polija	Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o.
	Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Finance spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Doradztwo Podatkowe spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
	Ernst & Young Usługi Finansowe Audyt sp. z o.o.
Portugāle	Ernst & Young Audit & Associados - SROC, S.A.
Rumānija	Ernst & Young Assurance Services S.r.l.
	Ernst & Young Support Services SRL
Slovākija	Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Slovēnija	Ernst & Young d.o.o.
Spānija	ATD Auditores Sector Público, S.L.U
	Ernst & Young, S.L.
Zviedrija	Ernst & Young AB
Apvienotā Karaliste	Ernst & Young LLP
	Ernst & Young Europe LLP

Gadā, kas noslēdzās 2020. gada 30. jūnijā, kopējais šo EYG dalībfirmu apgrozījums no veiktajām gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu revīzijām bija aptuveni 2,8 miljardi eiro.

Par EY

EY ir vadošais revīzijas, nodokļu, darījumu un konsultāciju pakalpojumu sniedzējs pasaulē. Mūsu sniegtie vērtējumi un kvalitatīvie pakalpojumi vairo uzticību kapitāla tirgiem un ekonomikas attīstībai visā pasaulē. Mūsu vidū aug izcili savas jomas speciālisti, kuri kopīgiem spēkiem nodrošina visu mūsu klientiem sniegto solījumu izpildi. Tādējādi mēs sniedzam būtisku ieguldījumu sakārtotākas pasaules izveidē gan mūsu darbiniekiem, gan klientiem un sabiedrībai kopumā.

EY attiecas uz globālo organizāciju un var attiekties uz vienu vai vairākām Ernst & Young Global Limited dalībfirmām, kura katra ir pastāvīga juridiska persona. Ernst & Young Global Limited, AK reģistrēta sabiedrība ar dalībnieku galvojumu apmērā ierobežotu atbildību, klientiem pakalpojumus nesniedz. Informācija par to, kā EY vāc un izmanto personas datus, kā arī par personu tiesībām saskaņā ar datu aizsardzības tiesību aktiem pieejama ey.com/privacy. Sīkāka informācija par mūsu organizāciju sniegta ey.com.

©2020 Ernst & Young Baltic SIA

Visas tiesības paturētas.

BMC Agency

GA 1016683

EYG 006433-20Gbl

ED nav